

ლოცვის მასნავლებელი

ლოცვის შესასწავლად იღუსტრირებული დამზარე სახელმძღვანელო

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
الْحٰمِدُ لِلّٰهِ الْعَظِيْمِ

სარედაქციო კოლეგია:

ზურაბ მიქელაძე

გელა გოგიტიძე

უშანგი ბოლქვაძე

დანიელ ბოლქვაძე

კომპიუტერული უზრუნველყოფა:

უშანგი ბოლქვაძე

ISBN:
978-9941-0-4458-8

თარგმნილია:

Asim Uysal „Abdest - Gusül - Namaz Öğreniyorum“

ნიგნი გამოცემულია საქართველოს ახალგაზრდებზე დახმარების ასოციაციის
მიერ, სრულიად საქართველოს მუსლიმთა სამმართველოს რეკომენდაციით.

გამომწერლობა ერქანი: 2023 – ნელი

ლოცვის

მასწავლებლობი

VI - გამოყენა

ბათუმი - 2023

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

ბისმილლააჰირ-რაჰმაანირ-რაჰیم
ვიწყებ ალლაჰის სახელით, ამ სამყაროში ყველას შემბრა-
ლებლისა და განკითხვის დღეს მხოლოდ მორნმუნების მნ-
ყალობლისა.

ბისმილლაჲ

როცა წარმოვთქვამ მე სიტყვა „ალლაჲს”,
რწმენით ივსება ეს ჩემი გული,
გაღვიძებისას ვამბობ „ბისმილლაჲ”-ს,
ვგრძნობ, რომ არა ვარ მე დაკარგული.

მატარე სწორ გზით, ღმერთო ძლიერო,
რათა იმქვეყნად ვიბედნიერო!
ვჭამ, ვსვამ, ვთამაშობ—მივმართავ „ალლაჲს”,
მისი ხსენება არ არის რთული,

გავიმეორებ ათას „ბისმილლაჲ”-ს,
მისპეტაკდება მე უფრო სული,
მატარე სწორი გზით, ღმერთო ძლიერო,
რათა იმქვეყნად ვიბედნიერო!

არ დავივიწყებ არასდროს „ალლაჲ”-ს,
არ დავილლები მისი ხსენებით,
ყველა საქმის წინ ვიტყვი „ბისმილლაჲ”-ს,
სხვისთვის ნიმუშის, სწორ გზის ჩვენებით.
მატარე სწორ გზით, ღმერთო ძლიერო,
რათა იმ ქვეყნად ვიბედნიერო!

მოკლე კითხვები და პასუხები რწმენის შესახებ

ვინ გაგაჩინა შენ? -უზენაესმა ალლაპტმა.

საიდან მოვედით და საით მივდივართ ჩვენ? -მოვედით ალლაპტისაგან და მასვე დავუბრუნდებით.

რისთვის ვართ გაჩენილნი?- ალლაპტისადმი მსახურებისა და თაყვანისცემისათვის.

რას ალნიშნავს ალლაპტისადმი მსახურება?-მისდამი თაყვანისცემას, შუამავლების გზის გაყოლას, ამქვეყნად ალლაპტის ერთადერთი ჭეშმარიტი რელიგიით—ისლამით ცხოვრებას.

რა დროიდან ხარ მუსლიმი?-„ყალუ ბელას“ წარმოთქმიდან, ელპერდულილლაპ (ქება დიდება ალლაპს)!

რას ნიშნავს „ყალუ ბელა?“ -სანამ უზენაესი ალლაპი სამყაროს გააჩენდა, ყველა ადამიანთა სულებს ჰყითხა:

— ელესთუ ბირაბბიქუმ? - (ვარ მე თქვენი გამჩენი?)

— დიახ, შენ ჩვენი გამჩენი ხარ! უპასუხეს სულებმა. შენ დაგემორჩილებით და გთხოვთ დახმარებას. ამ სიტყვებს „ყალუ ბელა“ ეწოდება.

რომელია შენი რწმენა?- ჩემი რწმენა ისლამია.

რომელია შენი წიგნი?- წმინდა ყურანი.

შენი ღოცვის მიმართულება საითვენაა? -მადლმოსილი ქაბასკენ.

ვისი შთამომავალი ხარ?- შუამავალ ადამის.

რომელი შუამავლის მიმდევარი ხარ?- შუამავალ მუჰამ-მედის ლ.

რა ერქვა შუამავლის მამას? -აბდულლაპი.

რა ერქვა შუამავლის დედას?- ემინე.

რა ერქვა მის ძიძას? -ჰალიმე.

რა ერქვა შუამავლის ბაბუას? -აბდულ მუტტალიბი.

რა ერქვა მის ბიძას? აბუ ტალიბი.

სად დაიბადა ჩვენი შუამავალი ლ.? -ქალაქ მექექაში.

როდის დაიბადა ის?

-571 წლის 20 აპრილს.

რა ასაკში გარდაიცვალა ჩვენი შუამავალი ჲ?

-63 წლის ასაკში.

რა ასაკში გარდაიცვალნენ მისი მშობლები?

-შუამავლის ჲ მამა გარდაიცვალა მის დაბადებამდე ორი თვით ადრე, ხოლო დედა გარდაიცვალა მაშინ, როდესაც წმინდა მუჰამედი ექვსი წლის იყო.

რა ასაკში დაეკისრა მას შუამავლობის მისია?

-40 წლის ასაკში. იგი ამქვეყნიურ ცხოვრებაში თავის მისიას 23 წლის განმავლობაში ასრულებდა.

სად მდებარეობს ჩვენი შუამავლის ჲ საფლავი?

-შუემოფენილ ქალაქ მედინაში.

რამდენი შვილი ჰყავდა ჩვენ შუამავალს ჲ?

-შვიდი.

ქალიშვილები: ზეინაბი, რუქიე, უმმუ გულსუმი და ფატიმა.

ვაჟიშვილები: ყასიმი, აბდულლაჰი, იბრაჰიმი. შუამავლის ჲ ყველა შვილები, გარდა ფატიმასი, მის სიცოცხლეშივე გარდაიცვალნენ.

ვინ არიან ჩვენთვის შუამავლის ჲ ცოლები?

-ისინი ყველა მუსლიმის დედები არიან.

ვინ იყვნენ ჩვენი შუამავლის ჲ პირველი და უკანასკნელი ცოლები?

-პირველი ცოლია კეთილშობილი ხატიჯე, ხოლო უკანასკნელი — კეთილშობილი აიშე.

რამდენი შვილიშვილი ჰყავდა ჩვენ შუამავალს ჲ?

-ორი: ჰასანი და ჰუსეინი.

ვისი შვილები არიან ისინი?

-ალისა და ფატიმასი.

32 ფარგი

რწმენა (იმანი) ნიშნავს გულით ყოველივე იმის დაჯერებას, რაც უზენაესი ალლაპისგან შუამავალმა მუჰამმედმა გადმოგვცა.

რწმენის 6 პირობა

- 1 — ალლაპის არსებობისა და ერთადერთობის რწმენა.
- 2 — ანგელოზების რწმენა.
- 3 — ალლაპის მიერ გარდმოვლენილი წიგნების რწმენა.
- 4 — ალლაპის შუამავლების რწმენა.
- 5 — განკითხვის დღისადასიკვდილის შემდეგ ხელახლად გაცოცხლების რწმენა.
- 6 — სიკეთის, ბოროტებისა და ბედისწერის რწმენა.

ისლამის 5 პირობა

- 1 — რწმენის დამადასტურებელი „ქელიმეი შეჰადეთის“ წარმოთქმა. (ვამოწმებ, რომ არ არსებობს ღვთაება გარდა ალლაპისა და ასევე ვამოწმებ, რომ მუჰამმედი მისი მონამსახური და შუამავალია)
- 2 — ყოველდღე ხუთი დროის ლოცვის შესრულება.
- 3 — (მდიდრების მიერ) ყოველწლიურად ქონების ზექათის გადახდა.
- 4 — რამაზნის მთვარეში მარხვა
- 5 — მატერიალურად შეძლებისუნარიანი მუსლიმებისთვის ჰაჯის შესრულება.

მცირე განპანვის 4 ფარგი — „აბდესი“:

- 1 — პირისახის დაბანა.
- 2 — ხელების დაბანა იდაყვების ჩათვლით.
- 3 — თავის ერთ მეოთხედ ნაწილზე სველი ხელის გადასმა „მესპი“.
- 4 — ფეხის ტერფების დაბანა კოჭების ჩათვლით.

დიდი განბანვის 3 ფარძი — „ლუსლი“:

- 1 — პირის სამჯერ წყლით ღრმად გამოვლება.
- 2 — ცხვირის სამჯერ წყლით ღრმად გამოვლება.
- 3 — მთელი სხეულის გულდასმით დაბანა ისე, რომ არ დარჩეს მშრალი ადგილი.

მიწით განბანვის 2 ფარძი — „თეიემმუმი“

1. განზრახვა თეიემმუმის შესასრულებლად.
2. სუფთა მიწაზე ორივე ხელისგულით შეხება და სახეზე ჩამოსმა, შემდეგ ხელმეორედ შეხება და ხელების განმენდა იდაყვებამდე.

ლოცვის 12 ფარძი (6- ლოცვის გარეთ, 6 ლოცვის შიგნით)

ა) — ლოცვის გარე ფარძები

- 1 — მცირე (აბდესი) და დიდი განბანვის (ლუსლი) ან თეიემმუმის (მიწით განბანვა) შესრულება.
- 2 — ტანსაცმლის და სალოცავი ადგილის გასუფთავება ლოცვის შესასრულებლად.
- 3 — მამაკაცებისთვის — ჭიპიდან მუხლების ჩათვლით, ხოლო ქალებისთვის — სახის, ხელის მტევნებისა და ტერფების გარდა, მთელი სხეულის დაფარვა.
- 4 — ლოცვის დროს ქააბას მიმართულებით დადგომა.
- 5 — ყოველი ლოცვის შესრულება განსაზღვრულ დროს.
- 6 — „ნიეთი“: მიზნის დასახვა.

ბ) ლოცვის შიგა ფარძები

- 1 — „იფთითაჭ თექბირი“: ლოცვის დაწყება თექბირის წარმოთქმით — „ალლაპუ ექბერ“.
- 2 — „ყიამი“: ლოცვის შესრულება ფეხზე მდგარ მდგო-მარეობაში, თუ ამისთვის არ არსებობს დაბრკოლება.
- 3 — „ყირაათი“: ლოცვის დროს ყურანის კითხვა.
- 4 — „რუქული“: ლოცვისას წელში მოხრა, დაახლოებით 90 გრადუსით.
- 5 — „სუჯუდი“: ლოცვისას მიწაზე შუბლით შეხება.
- 6 — „ყაადეი აახირა“: ეთთეპიათის” კითხვის ტოლი დროით ჩოქზე დაჯდომა.

მოქმედებების სახეები

ფარძი — უზენაესი ალლაპის წინაშე, შესასრულებლად აუცილებელი ბრძანებები ისეთები, როგორიცაა: ლოცვა, მარხვა, ჰაჯობა და ზექათი (ქონების სავალდებულო გა-დასახადი) და სხვ. ფარძის შეუსრულებლობა ჰარამია. ის, ვინც უარყოფს ფარძს, ურნწმუნო გახდება.

სუნნეთი — უკეთილშობილესი შუამავლის ﴿ მიერ, სისტემატიურად შესრულებული, მოწონებული და ჩვენთ-ვის გადმოცემული ის ქმედებებია, რომლებიც ადამიანის ყოველდღიურ ცხოვრებაში აისახება. მაგალითად, ლოც-ვის სიყვარული, ყოველთვის სუფთად ყოფნა, სასიამოვნო სუნამოს პკურება, სულიერ ძმაზე მისალმება, მომლიმარი საუბარი, ჰატარების მიმართ გულისხმიერება, უფროსების დაფასება და ასე შემდეგ... 〕

ჰარამი — რელიგიურად აკრძალული ქმედებებია. მაგა-ლითად, სპირტიანი სასმელების დალევა, ქალის ყოფნა თა-ვსაფრის გარეშე უცხო მამაკაცებთან და ა. შ. ჰარამისგან შორს მყოფი მიიღებს ჯილდოს, ხოლო ახლოს მყოფი ჩაი-დენს ცოდვას. ვინც უარყოფს ჰარამს ურნწმუნო გახდება.

საპირფარეშოთი სარგებლობა

- სანამ საპირფარეშოში შეხვალ, აუცილებლად ამოიკეცე შარვლის ბოლოები. ფეხზე მდგარი მოშარდვა მიუღებელია. (იხ. სურათი 1)
- საპირფარეშოში ჭამა, სმა და ლაპარაკი არ შეიძლება.
- საპირფარეშოში შედი მარცხენა ფეხით, ხოლო გამოდი — მარჯვენათი. საპირფარეშოს შემდეგ გასუფთავების წესები: ორგანოები განიბანება მარცხენა ხელით. წყლის არქონის შემთხვევაში შეიძლება ქვით სისუფთავის ჩატარება. დასრულების შემდეგ ხელები საპნით კარგად უნდა დავიბანოთ. (იხ. სურათი 2)

ამ წესებს განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მივაქციოთ მაშინ, როცა ვემზადებით სალოცავად.

1

2

მცირე განბანვა — „აბდესი“— „ვუდუ“

აბდესი მოიცავს სახის, იდაყვების ჩათვლით ხელების, კოჭების ჩათვლით ფეხის ტერფების დაბანას, თავის ერთი მეოთხედი ნაწილზე მარჯვენა სველი ხელის მოსმას.

აბდესის შესრულების თანმიმდევრობა:

თუ შესაძლებელია, ქაბას ანუ ყიბლისკენ დადგომა. საკუთარი თავის გასაგონად მიზნის დასახვა. შემდეგ, ეღუუზუ ბილლაჰი მინეშ-შეიტანირ-რაჯიმ, ბისმილლაჰირ-რაჰმაანირ-რაჰიმ"-ის წარმოთქმა. მაჯებამდე ხელის მტევნების დაბანა. თითებს შორის არ უნდა დარჩეს მშრალი ადგილი. თუ ბეჭედი გიკეთიათ, ბეჭედის ადგილიც წყლით უნდა დავასველოთ. (იხ. სურათი 3)

მარჯვენა ხელით პირის სამჯერ წყლით გამოვლება. კბილების გახეხვა მისვაქით ან ჯაგრისით. (იხ. სურათი 4)

4

მარჯვენა ხელით ცხვირის წყლით სამჯერ გამოვლება და მარცხენა ხელით ცხვირის მოწმენდა. (იხ. სურათი 5)

5

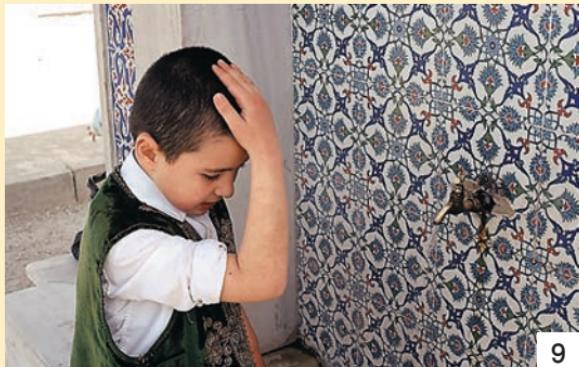
პირისახის მთლიანად დაბანა, სამჯერ . (იხ. სურათი 6)

ჯერ მარჯვენა, ხოლო შემდეგ მარცხენა ხელის სამჯერ
დაბანა იდაყვების ჩათვლით. (იხ. სურათი 7-8)

მარჯვენა სველი ხელის თავის ერთ მეოთხედ ნაწილზე
მოსმა. (იხ. სურათი 9)

ერთვერ სველი ნეკა თითებით ყურის შიგა ნაწილის,
ხოლო სველი ცერა თითებით ყურის გარეთა ზედაპირის
განმენდა. (იხ. სურათი 10)

ხელის მტევნების ზურგის მხრით კისერზე ერთხელ გა-
დასმა. (იხ. სურათი 11)

მარცხენა ხელით ჯერ მარჯვენა ფეხის, ნეკა თითიდან,
ხოლო მარცხენა ფეხის ცერა თითიდან დაწყებული სამჯერ
დაბანა, კოჭების ჩათვლით. (იხ. სურათი 12)

მრავალ მადლს მოიმკის მცირე განბანვის შემდეგ „ქე-ლიმე-ი შეჰედეთისა” და სამჯერ სურა „ყადირი”-ს ჩამკი-თხველი.

მცირე განბანვის (აბდესი) 4 ფარძი

- 1 — პირისახის ერთხელ დაბანა.
- 2 — ხელების ერთხელ დაბანა იდაყვების ჩათვლით.
- 3 — თავის ერთ მეოთხედ ნაწილზე სველი ხელის გადას-მა.
- 4 — ორივე ფეხის ტერფების ერთხელ დაბანა, კოჭების ჩათვლით.

მცირე განბანვის სუნნეთები

- 1 — მცირე განბანვის შესრულების წინ მიზნის დასახვა.
- 2 — განბანვის დაწყება სიტყვებით: „ეღუზუბილ-ლაჰი მინეშ-შეიტანი რაჯიიმ, ბისმილლააჰირ-რაჰმაანირ-რაჰიიმ”.
- 3 — დასაწყისში ხელის მტევნების დაბანა.
- 4 — მისვაქით ან ჯაგრისით კბილების გახეხვა.
- 5 — დაბანა ისე, რომ არ დარჩეს არც ერთი მშრალი ად-გილი.
- 6 — პირის სამჯერ წყლით გამოვლება.
- 7 — ცხვირის სამჯერ წყლით გამოვლება და მარცხენა ხელით მოწმენდა.
- 8 — დაბანის დროს თანმიმდევრობის დაცვა.
- 9 — აბდესისთვის საჭირო სხეულის ყველა ნაწილის სამ-ჯერ დაბანა.
- 10 — თითების დაბოლოებებიდან დაწყებული, ხელის მტევნებისა და ფეხის ტერფების დაბანა.

- 11 — თითებშუა ადგილების დაბანა.
- 12 — სველი თითებით წვერის დავარცხნა.
- 13 — თუ თითზე გვიკეთია ბეჭედი, მისი წყლით დასველება.
14. დაბანის დაწყება მარჯვენა მხრიდან.

მცირე განბანვის მომშლელი ფაქტორები:

- 1 — გაზების გამოყოფა.
- 2 — სხეულიდან სისხლის, ჩირქის და სხვადასხვა სახის გამონადენი.
- 3 — პირსავსე ღებინება.
- 4 — ისეთი ნერწყვის (დორბლის) გამოყოფა, რომლის შემადგენლობის ნახევარზე მეტი სისხლია.
- 5 — დაწოლილ ან რაიმეზე მიყრდნობილ მდგომარეობაში თვლემა და ძილი.
- 6 — გრძნობის დაკარგვა, დათრობა.
- 7 — ლოცვისას გარშემოყოფთა გასაგონად სიცილი.
- 8 — სხეულზე წყალგაუმტარი ნივთიერებების არსებობა (ფრჩხილების ლაქი, და ა. შ.) ხელს უშლის მცირე და დიდი განბანვის შესრულებას.

რისი გაკეთება არ შეიძლება მცირე განბანვის გარეშე?

- 1 — ლოცვა
- 2 — ქაბას გარშემოვლა.

თეიემმუმი

თეიემმუმი — სახისა და ხელების განწმენდა სუფთა მიწით.

როგორ გავაკეთოთ თეიემმუმი?

წარმოვთქვამთ: „ეღუუზუ ბილლააჲი მინეშ-შეიტა-ანირ-რაჯიიმ, ბისმილლა-აჲირ-რაჲმაანირ რაჲიიმ“, „მიზნად დავისახე შევას-რულო სუფთა მიწით სახისა და ხელების განწმენდა“. ხელის თითებს გავშლით, სუფთა მიწაზე ხელისგულებს ძლიერად შევახებთ და წინ და უკან მოვისვამთ. (იხ. სურათი 13) შემდეგ სახეზე მოვისვამთ. კვლავ მიწაზე შევახებთ და იდაყვებამდე მოვისვამთ. მამაკაცებისა და ქალების მიერ როგორც, თეიემმუმის, ასევე აბდესის თანმიმდევრობა ერთნაირია.

13

თეიემმუმის ფარძები

1 — მიზნის დასახვა: „მიზნად დავისახე თეიემმუმი, მცირე ან დიდი განბანვის ან ლოცვის შესასრულებლად“.

2 — მიწაზე ორჯერ შეხება: სუფთა მიწაზე ხელისგულების შეხების შემდეგ, სახეზე მოვისვამთ; შემდეგ ხელმეორედ შევეხებით მიწას გაშლილი ხელებით და იდაყვების ჩათვლით მოვისვამთ მკლავებზე.

თეიომმუმის სუნნეთები:

1 — დაწყება სიტყვებით: „ელუზუბილლააჲი მინეშ-შეიტანირ-რაჯიიმ, ბისმილლააჲირ-რაჲიმანირ-რაჲიიმ“.

(დააკვირდით მოცემულ სურათებს თანმიმდევრობის მიხედვით.
14, 15, 16, 17)

14

15

2 — გაჩაჩხული თითებით ხელის მტევნების მინაზე შეხება.

16

3 — მინაზე ხელისგულების წინ და უკან გასმა-გამოსმა.

17

4 — მოქმედების თანმიმდევრობისა და უწყვეტობის დაცვა.

მიზეზები, რომელთა გამოც სრულდება თეიომმუმი:

ქვემოთ აღნიშნული მიზეზების გამო მცირე (აბდესი) და დიდი განპანვის (ლუსლი) ნაცვლად თეიომმუმის შესრულება შეუძლია ნებისმიერ ადამიანს:

1 — წყლის ერთ მილ (მაგ. 1600 მ) მანძილზე მეტი სიშორე.

2 — ავადმყოფობა.

- 3 — აუტანელი სიცივე.
- 4 — ჯანმრთელობისთვის სახიფათო მდგომარეობა.
- 5 — წყლის შეზღუდული რაოდენობა, მისი შევსების წყაროს არარსებობისას.

დიდი განბანვა — „ლუსლი“

ლუსლი — მთელი სხეულის დაბანას ნიშნავს.

ლუსლის 3 ფარძი:

- 1 — პირის ღრუს წყლით ღრმად გამოვლება.
- 2 — ცხვირის ღრუს წყლით გამოვლება.
- 3 — მთელი სხეულის გულდასმით დაბანა ისე, რომ არ დარჩეს შშრალი ადგილი.

ლუსლის სუნნეთები:

- 1 — ხელის მტევნების სამჯერ დაბანა.
- 2 — თავდაპირველად სასქესო ორგანოს დაბანა.
- 3 — თუ სხეულზე ჭუჭყია, მისი მოცილება.
- 4 — მცირე განბანვის შესრულება.
- 5 — მთელი სხეულის გულდასმით დაბანა.
- 6 — ლუსლის შესრულებისას მიზნის დასახვა და წარმოთქმა: „სურვილი მაქვს დაბანით მთელი სხეულის გასუფთავება“.
- 7 — ხელის მტევნების დაბანისას „ეღუზუ ბილლაჰი მინეშ-შეიტანირ-რაჯიმ, ბისმილლააჰირ-რაჰმაანირ-რაჰიმ“-ის წარმოთქმა.

- 8 — წყლის ზედმეტად ხარჯვის თავიდან აცილება.
- 9 — სხეულის დაბანა, ხელისგულებით გაწმენდა.
- 10 — სხეულის აკრძალული ნაწილების დაფარვა. განსაკუთრებით ეს საჭიროა ფართო აბანოებში.
- 11 — ღუსლის შესრულება ლაპარაკის გარეშე.

ღუსლის შესრულება ფარძისა და სუნნეთის წესების დაცვით

ღუსლის შემსრულებელი დასაწყისში წარმოთქვამს „ეღუუზუ ბილლაბაჲი მინეშ-შეიტაანირ-რაჯიიმ, ბისმილლაბაჲირ-რაჲმაანირ-რაჲიიმ”, შემდეგ კი წარმოთქვამს მიზანს. ჯერ ხელის მტევნებს და შემდეგ, სასქესო ორგანოს დაიბანს. შემდეგ კი პირის ღრუსა და ცხვირის ღრუს წყლით გამოივლებს სამჯერ, აიღებს ჩვეულებრივ აბდესს და გულდასმით დაიბანს მთლიან ტანს.

მცირე განბანვის შემდეგ თავზე სამჯერ წყლის დასხმა, შემდეგ სხეულის მარჯვენა და მარცხენა ნაწილების დაბანა და ბოლოს მთლიანი სხეულის დაბანა. ჭიპისა და იმ ადგილების საგულდაგულოდ დაბანა, სადაც წყალი წაკლებად ხვდება. თუ თმა გრძელია, მისი ძირების კარგად დაბანა. თუ სხეულზე არის შეხვეული ჭრილობა და მასზე წყლის მოხვედრა არ არის სასურველი, შეხვეულზე სველი ხელის ზედაპირზე მოსმა საკმარისია. მისი გაწმენდა აუცილებელია.

ღუსლის (მთელი სხეულის დაბანა) ფიზიკური სარგებლიანობა

ღუსლი ადამიანის სულიერი უსუფთაობის განმწმენდი და სხეულისთვის სასარგებლო, სრული რიტუალური განბანვაა. ღუსლი არეგულირებს ორგანიზმის ფიზიკურ ტონუსს. ღუსლის შემდეგ უმჯობესდება გულ-სისხლძარღვთა მოქმედება, სტაბილირდება არტერიული წნევა, უმჯობესდება კანის სუნთქვა და მას სცილდება ავადმყოფობის გამომწვევი მიკრობების უთვალავი რაოდენობა.

მდგომარეობანი, როცა აუცილებელია ღუსლი:

მამაკაცები და ქალები ინტიმური სიახლოვის, ასევე ქალები მშობიარობისა და მენსტრუაციის შემდეგ ასრულებენ ღუსლს.

ღუსლის ფარძს მიეკუთვნება თმის ძირების დაბანა. თუ დაბანისას წყალი აღწევს თმის ძირებამდე, ნაწილი დამჭერია არა არის აუცილებელი, ხოლო მამაკაცებისთვის აუცილებელია.

დაბანისას ბეჭდისა და საყურის ადგილების დაბანა სავალდებულოა.

კანზე, ფრჩხილებზე და მათ ქვეშ რაიმეს (ლაქი, ცომი და ა. შ.) არსებობა, რომელიც ხელს უშლის წყლის გამტარიანობას, ღუსლს არასრულს ხდის.

რა არ შეიძლება ღუსლის გარეშე?

- 1 — სამლოცველოში შესვლა.
- 2 — ყურანის კითხვა.
- 3 — ყურანზე შეხება.
- 4 — ქაბას გარშემოვლა.
- 5 — ლოცვა.
- 6 — ქალები არ ასრულებენ ლოცვას და არ მარხულობენ

(ხდება მათი მარხვის გადავადება) მენსტრუაციისა და მშობიარობის შემდგომი პერიოდის გასუფთავებამდე.

ქალების განსაკუთრებული მდგომარეობანი:

- 1 — ჰაიზი — მენსტრუაციის შემდგომი გასუფთავება.
- 2 — ნიფასი — მშობიარობის შემდგომი გასუფთავება.
- 3 — უზრი — პათოლოგიური სისხლდენა.

ყველა ქალისთვის ამ მდგომარეობების ცოდნა სავალდებულოა. მათვის ამის სწავლების ვალდებულება დაკისრებული აქვთ ქმრებსა და მათზე მზრუნველებს.

ლოცვისადმი მოწოდება „ეზანი“

„ალლაჰუ ექბერ“ — „ალლაჰი უზენაესია“ - 4 ჯერ

„ეშპედუ ენ ლა ილაჰე ილლა ლლაჰ“ - „მოწმე ვარ, რომ არ არსებობს ღვთაება გარდა ალლაჰისა“ - 2-ჯერ

„ეშპედუ ენნე მუჰამმედერ-რესულულლაჰ“ - „მოწმე ვარ, რომ მუჰამმედი ალლაჰის შუამავალია“ - 2- ჯერ

„ჰაია ლალესსელაჰ“ „მოდით ლოცვაზე“ - 2 - ჯერ

„ჰაია ლალალ-ფელაჰ“ „მოდით და გადარჩით“ - 2 ჯერ

„ალლაჰუ ექბერ“ — „ალლაჰი უდიდესია“ - 2 ჯერ

„ლაა ილააჰე ილლალლაჰ“ „არ არსებობს ღვთაება გარდა ალლაჰისა“ - 1- ჯერ

დილის ეზანში სიტყვების „ჰაია ლალელფელაჰ“ შემდეგ ორჯერ წარმოითქმება „ეს-სელათუ ხაირუნ-მინენ-ნეუმ“ – „ლოცვა ძილზე უკეთესია“.

ყამმეთის დროს სიტყვების „ჰაია ლალელ-ფელაჰ“ შემდეგ ორჯერ წარმოითქმება „ყედ ყამმეთის-სელლაჰ“ „მნერივებში დადეგით“.

ყამმეთი იკითხება ეზანზე სწრაფად. ეზანი იკითხება ხმა-მაღლა და ნელა იმისათვის, რომ ყველა ირგვლივ მყოფმა გაიგონოს.

ეზანის შემდეგ იკითხება ვედრება: „ალლააჰუმ्मე რაბბე ჰაზიპა ჰაზიپა დელვეთი-თაამმეჰ, ვეს-სალაათილ-ყააიმეჰ, აათი მუჰამმედენილ-ვესიილეთე ველ-ფადიილეთე ვედ-დერეჯე-თერ-რეფილეჰ, ვებლესპუუ მეყაამენ მეჰმუუდენ, ელლეზიი ველედთეჰ. ინნექე ლაა თუხლიფულ მიიღაად“.

მოთხოვა

რას მოთხოვს ალლაჰი ჩვენგან?

ერთხელ აჰმედი ბაღში, ბალახის მოცელვაში მამას ეხ-მარებოდა.

— ჩემ შვილო, გეთაყვა, დასალევი წყალი მომიტანე სთხოვა მას მამამ.

სანამ მამა წყალს სვამდა, ეზნის ხმა გაისმა.

— გმადლობთ, აჰმედ—უთხრა მამამ—შენ გააკეთე ის, რაც გთხოვეს. შეხედე, ახლა ალლაჰი ჩვენგან ითხოვს, რომ ერთად კიდევ რაღაც შევასრულოთ. აჰმედმა მამას გაკვირვებით შეხედა:

— მამა, ალლაჰს სურს, რომ ჩვენ რაღაც გავაკეთოთ?

— დიახ, შვილო.

— მაგრამ მე ვერაფერს ვგრძნობ!

— ეზანი ხომ გესმის?

— რა თქმა უნდა, მაგრამ...

— ალლაჰს თავისი ბრძანება ჩვენამდე სხვადასხვა გზე-ბით მოაქვს. მაგალითად, ეზანის კითხვა ახსენებს მუსლიმებს ალლაჰის ბრძანებას „ილოცეთ!“ ამიტომ, როდესაც ლოცვის დრო დგება, ყოველთვის გვესმის ეს მოწოდება.

პროფ. დრ. იაშარ ქანდემირი

ლოცვა

ლოცვის მნიშვნელობა

ლოცვა არის რწმენის სიმბოლო, გულის სინათლე, სულის ძალა და მორწმუნის ცად ამაღლება, უზენაესი ალლაპის კმაყოფილება, ანგელოზების სიყვარული, შუამავლების სუნნეთი, რწმენის საფუძველი და ვედრების შესმენის მიზეზი, სხეულის სიმშვიდე და მტრების წინააღმდეგ იარაღი, ეშმაკის მოძულე, მორწმუნის შუამდგომელი, სიკვდილის ანგელოზის მოსვლისას დამხმარე, განკითხვის დღეს ჩრდილი, სასწორზე მადლის სიმძიმე, გვირგვინი, სამოსი, გზის მაჩვენებელი სინათლე, ცეცხლის წინ ფარდა, ბენვის ხიდზე გავლის შესაძლება, სამოთხის გასაღები.“

გადმოცემის მიხედვით შუამავალი (ს.ა.ს) გვამცნობა:

ლოცვა რწმენის დედაბორია და მასში მრავალი სილამაზე დგვას:

სახის ბრწყინვალება, გულის სინათლე, სხეულის სიმშვიდე და სიჯანსაღე, ალლაპის მოწყალება, ზეცის გასაღები, განკითხვის დღეს სიკეთისა და ბოროტების აწონვისას სასწორის სიმძიმე (სიკეთის მხარეს), ალლაპის კმაყოფილება, სამოთხის სიმაღლე და ჯოჯოხეთის ფარი“.

ისლამში არ არსებობს ლოცვის შესრულებისგან სრული განთავისუფლება. აგრეთვე აღსანიშნავია, რომ ლოცვის მიმართ უყურადღებობა შეიძლება გახდეს ადამიანის საიქიო სასჯელის მიზეზი. ასევე დაიმსახურებენ სასჯელს ის მლოცველები, რომლებიც ლოცვის დროს არღვევენ თანმიმდევრობას. როგორებიცაა, იმამზე გასწრება, რუქულისა და სეჯდეს არასრულყოფილად შესრულება დ.ა.შ.

ლოცვის დრო და თანმიმდევრობა

1 — დიღის ლოცვის (სელათელ ფეჯრი) დრო იწყება ცისკრიდან და გრძელდება მზის ამოსვლამდე. დიღის ლოცვა სულ 4 მუხლისგან შესდგება: ჯერ სრულდება 2 მუხლი სუნნეთი, ხოლო შემდეგ 2 მუხლი ფარძი.

2 — შუადღის ლოცვის (სელათელ ზუპრი) დრო იწყება მაშინ როცა მზე ზენიტიდან დასავლეთისკენ გადაიხრება და გრძელდება ნაშუადღევის ლოცვის დადგომამდე. შუადღის ლოცვა სულ 10 მუხლია: ჯერ ილოცება 4 მუხლი სუნნეთი, შემდეგ 4 მუხლი ფარძი და ბოლოს 2 მუხლი სუნნეთი.

3 — სამხრობის ლოცვის (სელათელ დასრი) დრო იწყება საგნების ჩრდილის მათივე სიგრძის შექმნიდან და გრძელდება მზის ჩასვლამდე. ეს ლოცვა 8 მუხლისგან შესდგება: ჯერ ილოცება 4 მუხლი სუნნეთი, ხოლო შემდეგ 4 მუხლი ფარძი.

4 — საღამოს ლოცვის (სელათელ მაღრიბი) დრო იწყება მზის ჩასვლის შემდეგ და გრძელდება ზეცაში სინითლის გაქრობამდე. ეს ლოცვა სულ 5 მუხლია: ჯერ ილოცება 3 მუხლი ფარძი, ხოლო შემდეგ 2 მუხლი სუნნეთი.

5 — ძიღისწინა ლოცვის (სელათელ ღიშა) დრო იწყება, როცა დასავლეთის ცაზე სინითლე გაქრება და გრძელდება ღამის ერთი მესამედის დასრულებამდე. ეს ლოცვა 10 მუხლია: ჯერ სრულდება 4 მუხლი სუნნეთი, შემდეგ 4 მუხლი ფარძი, ამის შემდეგ 2 მუხლი სუნნეთი. და ბოლოს 3 მუხლი ვითრი. ვითრი — ილოცება ძიღისწინა ლოცვის შემდეგ.

ლოცვის სახეები

ფარძი ლოცვა — უზენაესი ალლაჰის წინაშე აუცილებლად შესასრულებელი ბრძანებაა.

ვაჯიბი ლოცვა — ლოცვა, რომელიც ფარძი ლოცვების შესრულების აუცილებლობასთან ახლოს დგას.

სუნნეთი ლოცვა — ლოცვა, რომელზეც მიგვითითებდა და რომლისკენაც მოგვიწოდებდა შუამავალი .

ნაფილე ლოცვა — ლოცვა, რომლის შესრულებაც მორნ-

მუნებს უზენაეს ალლაპითან უფრო აახლოებს.

დრო, როდესაც ლოცვის შესრულება არასასურველია „მე-ქრისტია“:

1 — მზის ამოსვლისას: თუ დილის ლოცვის დროს მზე ამოსვლას იწყებს, მაშინ ლოცვის დრო მთავრდება და 45 წუთის განმავლობაში ვერცერთ სხვა ლოცვას ვერ შევასრულებთ.

2 — ზევგალის დროს: როცა მზე ზენიტს უახლოვდება. ეს დრო იწყება 45 წუთით ადრე მუადლის ლოცვის დაწყებამდე.

3 — მზის ჩასვლისას. ეს დრო დგება 45 წუთით ადრე საღამოს ლოცვის დაწყებამდე. მზის ჩასვლისას შეიძლება შეასრულო მხოლოდ დროულად ვერ შესრულებული სამხრობის ლოცვის ფარძი. ან მხოლოდ იმ დღის გამოტოვებული ლოცვა.

დილის ლოცვის შესრულების თანმიმდევრობა

1) ლოცვის დაწყება და მიზნის დასახვა:

რიტუალური განპანვის (აბდესის) შემდეგ აუცილებელია ყიბლის მიმართულებით სწორად დადგომა და მიზნის დასახვა: „მიზნად დავისახე უზენაესი ალლაპისთვის შევასრულო დილის სუნნეთი ან ფარძი ლოცვა“.

საჭიროა თავისუფლად დადგომა, მზერა მიმართულია სეჯდეს შესასრულებელი ადგილისაკენ, ფეხები ერთიმეორისგან დაშორებულია ოთხი თითის სიგანეზე. (იხ. სურათი 18-19)

18

19

2) პირველი თექბირის წარმოთქმა

მიზნისდასახვის შემდეგ პირველი თექბირის — „ალლაჰჲ ექბერ” წარმოთქმა და ამავდროულად, ხელის მტევნების ყურების დონემდე აწევა, ხელისგულები მიმართულია ყიბლისკენ. (იხ. სურათი 20)

თექბირის წარმოთქმისას ქალები ხელების მტევნებს აღმართავენ მხრების დონემდე და შემდეგ მკერდზე იწყობენ. (იხ. სურათი 21)

20

21

3) ყიამი და ყირაათი (ფეხზე დგომა და ყურანის კითხვა)

თექბირის წარმოთქმის შემდეგ მამაკაცები ხელებს ჭიპის დონეზე იწყობენ, მარჯვენა ხელის მტევანს მარცხენა ხელზე შეიკრავენ. მარჯვენა ხელის მტევნის დიდი და ნეკა თითების შემოხვევა ხდება მარცხენა ხელის მაჯაზე. (იხ. სურათი 22)

22

23

ქალები თექბირის წარმოთქმის შემდეგ მარცხენა და მარჯვენა ხელის მტევნებს მკერდზე იწყობენ. (იხილეთ სურათი 23)

4) ხელების მტევნების შეერთების შემდეგ, ვედრება „სუბჰანექ“-ა- ხმადაბლა ჩაკითხვა:

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَ بِحَمْدِكَ وَ تَبَارَكَ اسْمُكَ وَ تَعَالَى

جَدُّكَ (وَ جَلَّ ثَنَّا وُكَ) وَ لَا إِلَهَ غَيْرُكَ

,„სუბჰანე ქელლაბჰუმმე ვები ჰამდიქე. ვეთებაარა ქესა-
მუქე. ვეთეღაალაა ჯედდუქე. (ვეჯელლე სენააუქე) ველაა
ილააჟე ლაირუქე“.

5) შემდეგ სურა „ფათიჰა“-ზე ჩაითხვა:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

„ეღუუზუ ბილლაჲაჲი მინეშ-შეიტანირ-რაჯიიმ“

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ {١} الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ {٢}
 الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ {٣} مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ {٤} إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ {٥}
 اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ {٦} صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ {٧}

ბისმილლაჲაჲირ-რაჲმანირ-რაჲიმ. ეღუჲამდუ-ლილლაჲაჲი რაბბილ-ლაჲალემიინ. ერ-რაჲმანირ-რაჲიმ. მაალიქი იევმიდ-დიინ. იია ქენელბუდუ ვე იია ქენესთელიინ. იჰ-დინე სირაატელ-მუსათეყიმ. სირაატდალ-ლეზინე ენდამთე ღალეიჲიმ. ღაირილ მეღდუუბი ღალეიჲიმ ველედ-დაა-ლლიიინ. ამინ”.

სურა ფათიჰა მნიშვნელობა:

1. რაჲმანი¹ და რაჲიმი² ალლაჲის სახელით. 2. ქება-დიდება ალლაჲს, სამყაროთა ღმერთს, 3. მწყალესა და მწყალობელს, 4. განსჯის დღის ერთადერთ განმკარგველს! 5. მხოლოდ შენ გცემთ თაყვანს და მხოლოდ შენგან ვითხოვთ შეწევნა! 6. გვატარე საწორი გზით! 7. იმათი გზით, ვისაც სიკეთე უბოძე შენ, და არა იმათი გზით, ვისაც შენი რისავა დაატყედა თავს და არც იმათის, რომელნიც მცდარ გზაზე დგანან!

1. რაჲმანი: ამ ქვეყნად ყველა ადამიანის მწყალობელი

2. რაჲიმი: იმ ქვეყნად მხოლოდ მუსლიმთა მწყალობელი

6) „ფათიჰა”-ს შემდეგ რომელიმე ზემოთ სურის სურდა ან მისი ტოლი სამი აითი (მოკლე სურდა ნაკითხვა). სურდა სურდა ნაკითხვა. მაგალითად, სურდა „ქევსერი”

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ {١} فَصَلُّ لِرَبِّكَ وَانْحِرْ {٢}
إِنَّ شَائِئَكَ هُوَ الْأَبْتُرُ {٣}

მოწყვალე და მწყვალობელი ალლაჰის სახელით. ინნაა ელტეინაა ქელ-ქევსერ. ფესალლი ლირაბბიქე ვენპერ. ინნე შაანიექე ჰუველ-ებთერ”.

სურდა ქევსერის მნიშვნელობა:

რაჭმანი და რაჭიმი ალლაჰის სახელით

1. უეჭველად, ჩვენ გიბოძეთ შენ წყალობა-„ქევსერი“ (მდინარე სამოთხეში). 2. ილოცე შენი ღმერთისთვის და მას დაუკალი შესაწირი! 3. უთუოდ, შენი მოძულეა „გარდაშენებული“!

7) რუქული

„ფათიჰა“-ს და ზემოთ სურას (ყურანიდან რამოდენიმე აიათი) ჩაკითხვის შემდეგ „ალლაჰუ ექბერ“-ს წარმოვთქვამთ, რის შემდეგაც რუქულის შესრულება ფარდია. რუქულის შესრულებისას თავი და წელი იმყოფება ერთ და იმავე დონეზე. ზურგი გასწორებულია. მზერა მიმართულია ფეხის თითების დაბოლოებებისკენ. იდაყვები გასწორებულია. ხელის თითები შემოვლებულია მუხლებზე. მუხლები გასწორებულია. სურათი 24) რუქულის მდგომარეობაში „სუბჰან რაბბიელ-ლაზიმ“ 3-ჯერ 5-ჯერ ან 7-ჯერ წარმოითქმება.

25

ქალები კი რუქულის მდგომარეობაში წელში უფრო ნაკლებად, დაახლოებით 45 გრადუსით მოიხრებიან. ხელის მტევნებს მუხლებზე დაიწყობენ. ფეხები მუხლებზე, ხელები კი იდაყვებში ოდნავ მოხრილია. (იხ. სურათი 25)

8) ყიამი: რუქულიდან გამართვის შემდეგ წელში გამართული დგომა მშვიდად. (იხ. სურათი 26-27)

26

27

რუქულიდან გამართვისას „სემიღალლაჲუ ლიმენ ჰამი-დეჲ“ წარმოთქმა, გასწორების შემდეგ — „რაბბენა ლექელ-ჰამდ“. მცირე ხნით გაჩერების შემდეგ „ალლაჲუ ექბერ“ წარმოთქმა და სეჯდეს შესრულება.

9) სეჯდე

სეჯდეს შესრულებისას თანმიმდევრულად ძირს ეშვება: ჯერ მუხლები, შემდეგ ხელის გულები ეხება, ხოლო შემდეგ შუბლი და ცხვირი. ხელის თითები შეერთებულია და იმყოფება სახის დონემდე. ტერფები აგრეთვე შეერთებულია, თითები არ სცილდება ძირს. ხელისა და ფეხის თითები მიმართულია ყიბლესკენ. მუცელი არ ეხება მუხლებს, ხოლო იდაყვები — მინას და მუცელს. სეჯდეს შესრულებისას ქალები იდაყვებით ეხებიან მინაზე და იკრავენ სხეულზე. (იხილეთ სურათი 28, 29, 30)

სეჯდეს მდგომარეობაში სამჯერ წარმოითქმება „სუბჰანე რაბბიელ-ელლა“.

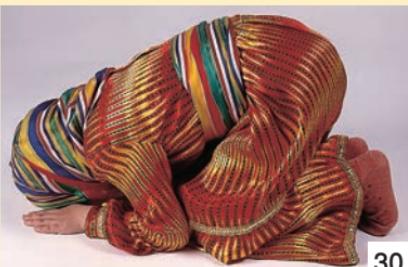
10) შემდეგ კი „ალლაჲუ ექბერ“ წარმოთქმა და დაჯდომა. აქ დაჯდომა ხდება მარცხენა ფეხზე, რომელიც თითებით მარჯვნისკენ არის მიბრუნებული. მარჯვენა ფეხის ტერფი თითებით ეყრდნობა მინას და მიმართულია წინ. ხელისგულები მუხლებზეა დაწყობილი. (მამაკაცებისთვის იხ. სურათი

28

29

30

31-32) ჯდომის ხანგრძლივობა შეესაბამება „სუბჰანელლაჰ”-ისათვის წარმოსათქმელად საკმარის დროს.

ქალებს დამჯდარ მდგომარეობაში ორივე ფეხის ტერფი მიმართული აქვთ მარჯვენა მხრისკენ. (ქალებისთვის იხ. სურათი 33-34)

შემდეგ წარმოითქმება „ალლაჰშუ ექბერ” და სრულ-

31

32

33

34

დება მეორე სეჯდე. ასევე მოწონებულია „სუბჰანე რაბ-ბიელ-ალლა”-ს სამჯერ წარმოთქმა.

11) მეორე მუხლი

წარმოვთქვამთ „ალლაჰშუ ექბერ”-ს, და თანმიმდევრობით სცილდება მინას შუბლი, ცხვირი, ხელის გულები, მუხლები და ვდებით ფეხზე მეორე მუხლის სალოცავად. ხელის მტევნებს ვიკრებთ ჭიპის დონეზე და ფეხზე მდგარი ვჩერდებით. ამით დილის ლოცვის პირველი მუხლი მთავრდება და იწყება მეორე მუხლი.

1. დილის ლოცვის მეორე მუხლის ყიამი და ყირაბთი (ფეხზე დგომა და უურანის კითხვა)

მეორე მუხლზე „სუბჰანექე” არ იკითხება. „ბისმი-ლლაჰირ-რაჰმანიر-რაჰმიმ”-ს „ნარმოვთქვამთ და სურა, ფა-თიჰას” ჩავიკითხვთ, შემდეგ ზემომი სურას ვკითხულობთ.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 {۱} اللَّهُ الصَّمَدُ {۲} قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ {۳} وَلَمْ يَكُنْ لَّهُ كُفُواً أَحَدٌ {۴} لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوْلَدْ {۵} وَلَمْ يَكُنْ لَّهُ كُفُواً أَحَدٌ {۶}

სურა „ისლაია”: „ბისმილლაჰირ-რაჰმანირ-რაჰმიმ. ყულ ჰუველლაჰაჰუ ეპედ. ალლაჰაჰუ-სამედ. ლემ იელიდ ვე ლემ იუულედ. ვე ლემ იექულ-ლეჰუ ქუფუვენ ეჰად“. (იხ. სურათი 35-36)

2. რუქული

35

36

შემდეგ „ალლაჰუ ექბერ”-ის ნარმოთქმა და რუქულის შესრულება. რუქულის მდგომარეობაში სამჯერ „სუბჰანე რაბბიელ-ლაზიმ” ნარმოთქმა. რუქულიდან გამართვისას „საემილალლაჰუ ლიმენ ჰამიდეჰ” ნარმოთქმა. შემდეგ „რაბბენა ლექელ ჰამდ”, „ალლაჰაჰუ ექბერ” ნარმოთქმა და სეჯ-დეზე ნასვლა. (იხ. სურათი 37)

ქალები რუქულის მდგომარეობაში სხეულს ნაკლებად ხრიან. თითები შეერთებულია და ძევს მუხლებზე. იდაყვები და მუხლები ოდნავ მოხრილია. (იხ. სურათი 38)

37

38

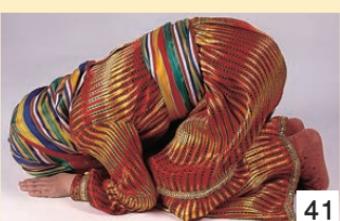
3. სეჯდე

3) სეჯდეს მდგომარეობაში სამჯერ წარმოვთქვამთ „სუბჰანე რაბ-ბიელ-ელლა“-ს, ხოლო გასწორებისას „ალლაჰუ ექბერ“, შემდეგ კი დავჯდებით. კვლავ წარმოვთქვამთ „ალლაჰუ ექბერ“-ს და შევასრულებთ მეორე სეჯდეს, ამ დროს წარმოვთქემთ „სუბჰანე რაბბიელ-ელლა“-ს. (იხ. სურათი 39-40)

ქალები, სეჯდეს მდგომარეობაში, იდაყვებს მიწაზე უშვებენ და სხეულზე მიიკრავენ. (იხ. სურათი. 41)

39

41

40

4. თაპიიათისათვის ჯდომა
წარმოითქმება „ალლაჰუ ექბერ“, ხდება სეჯდეს მდგომარეობიდან გასწორება და დაჯდომა. ამ მდგო-

მარეობას „ყალბე-ი აახირე” (დამამთავრებელი ჯდომა) ეწოდება. მამაკაცები ჯდებიან მარცხენა ფეხის ტერფზე, რომელიც მარჯვნივ არის მიმართული, მარჯვენა ტერფი ეყრდნობა მიწას, მისი თითები მიმართულია ყიბლისკენ. ხელის მტევნები ცოტათი გაშლილი თითებით დაწყობილია მუხლებზე. მზერა მიმართულია მუხლებისკენ. ამ მდგომარეობაში იკითხება ვედრება „ეთ-თეჰიიათუ” (იხ. სურათი 42-43)

ქალები სხდებიან მამაკაცებისგან განსხვავებულად და თავისუფლად. საჭიროა, მარცხენა მხარეს დაჯდომა, მოხრილი ფეხების მარჯვნივ გადატანა. გაშლილი ხელის-გულები დევს მუხლებზე. (იხ. სურათი 44)

ვედრება „ეთ-თეჰიიათი”:

42

43

44

الْتَّحِيَاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّبَيَّاتُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ
وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ
أَشْهَدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

„ეთ-თეჰიიათუ ლილლაპაპი ვე-თა-თალევადათუ ვეტ-ტაიი-
ბადათუ, ესელაბამუ ლალეიქე ეიიუპენ-ნებიიუ ვე რაჟმეთუ-

ლლაპაპი ვე ბერაქაათუპ, ესასელაამუ ღალეინა ვე ღელაა ღიბადილლაპის-სალიპიინ. ეშპედუ ენ ლაა ილაპე ილლე-ლლაპაპ. ვე ეშპედუ ენნე მუჰამმედენ ღაბდუჰუუ ვე რასუუ-ლუპ”. (მნიშვნელობა იხ. გვ. 76.)

ბოლო დამამთავრებელი დაჯდომისას, ვედრება „ეთ-თეპიიათ”-ის შემდეგ იყითხება ვედრება „სალლი”, „ბარიქ” და „რაბბენა”- „რაბბენალფირლი”:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَلِّيْلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى

إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى أَلِّيْلِ إِبْرَاهِيمَ ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَحِيدٌ

„ალლაპაპუმე ბალლა სეიიდინაა მუჰამმედინ ვე ღა-ლაა აალი სეიიდინაა მუჰამმედინ ქემაა სელლეითე ღალაა იბრა-აპიიმე ვე ღალაა ალი იბრააპიიმე ინნექე ჰამიიდუმ მეჯიიიდ“.

اللَّهُمَّ بارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَلِّيْلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بارَكْتَ عَلَى

إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى أَلِّيْلِ إِبْرَاهِيمَ ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَحِيدٌ

„ალლაპაპუმე ბაარიქ ღალაა მუჰამმედინ ვე ღალაა აალი მუჰამმედინ ქემაა ბაარექთე ღა-ლაა იბრააპიიმე ვე ღალაა აალი იბრააპიიმე ინნექე ჰამიიდუმ მე-ჯიიიდ“.

45

46

„რაბბენაა აათინაა ფიდ-დუნიაა ჰესენეთენ ვე ფილ-აახი-რეთი ჰესენეთენ ვე ყინაა ღაზააბენ-ნაარ“.

„რაბპენე-ღფირლი ვე ლი ვალიდეიიე ვე ლილ-მუმინინე ივმე იყუმულ-ჰისაბ“. (მნიშვნელობა იხ. გვ. 77-78)

15) ამ ვეღრებების წაკითხვის შემდეგ თავს ვაბრუნებთ მარჯვნივ, მზერას მივმართავთ მარჯვენა მხრისკენ და წარმოვთქვამთ,

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ

„ესასელამუ ალეიქუმ ვერაპმეთულლაპ“. შემდეგ ვაბრუნებთ მარცხნივ, მზერას მივმართავთ მარცხენა მხრისკენ და ასევე წარმოვთქვამთ „ესასელამუ ალეიქუმ ვერაპმეთულლაპ“. (იხ. სურათი 45-46) ფარძი ლოცვის შემდეგ სამჯერ წარმოითქმება:

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمِ

„ესთეღფირულლაპ ელ-ლაზიმი“, რაც ნიშნავს „ოჟ, ალლაჲი, გთხოვ ჩემი ცოდვების პატივებას“

ლოცვის შემდეგ წარმოსათქმელი ვეღრება და თებბიჲი:

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَ مِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكَتْ يَا ذَالْجَلَلِ وَ الْإِكْرَامِ

„ალლაჲაპუმე ენთესასელადამ ვე მინქესასელადამ. თებბადარექთე იდა ზელჯელადლი ვეღლ-იქრაამ. ღალად რესაულინად საღავადათ“. (ალლაჲაპუმე საღლილადლად სეიიდინად მუჰამედინ ვე ღალად დაღლილი სეიიდინად მუჰამედი)

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ
وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

„ველჰჰჰანელლაპი ველჰჰამდულილლაპი ველჰ ილაჲე ილლელლაპუ ველლაპუ ექბერ. ველაპავლე ველა ყუვეეთ ილლა ბილლაპილ-ლალილ-აზიმ“. ბოლოს ვკითხულობთ „აიეთელ-ქურსას“. შემდეგ კი წარმოითქმება ეს თებბიჲი:

تَعْبُدُهُ	مُنْزَهٌ
سُبْحَانَ اللَّهِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (33 جَرْ)	مَلَكُوتُهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ شَهِيدٌ بِالْحَقِيقَةِ مُنْزَهٌ مِّنِ الْمُنْزَهِ مَلَكُوتُهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (33 جَرْ)
الْحَمْدُ لِلَّهِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (33 جَرْ)	كَفِيلٌ مَلَكُوتُهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (33 جَرْ)
اللَّهُ أَكْبَرُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (33 جَرْ)	مَلَكُوتُهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (33 جَرْ)

اللهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ. لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ
وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. سُبْحَانَ رَبِّ الْعَالَمِينَ الْأَعْلَى الْوَهَابِ.

”مَلَكُوتُهُ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شَهِيدٌ بِالْحَقِيقَةِ
مُنْزَهٌ مِّنِ الْمُنْزَهِ
مَلَكُوتُهُ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شَهِيدٌ بِالْحَقِيقَةِ
مُنْزَهٌ مِّنِ الْمُنْزَهِ“.

لَوْلَى اللَّهِ الْعَظِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شَهِيدٌ بِالْحَقِيقَةِ
مُنْزَهٌ مِّنِ الْمُنْزَهِ
لَوْلَى اللَّهِ الْعَظِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شَهِيدٌ بِالْحَقِيقَةِ
مُنْزَهٌ مِّنِ الْمُنْزَهِ“.

”أَمَّا مَا سَأَمْبَثَ رَبِّكَ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شَهِيدٌ بِالْحَقِيقَةِ
مُنْزَهٌ مِّنِ الْمُنْزَهِ“.

كَفِيلٌ
مَلَكُوتُهُ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
(33 جَرْ)

დახმარებასა და პატიებას. ჭეშმარიტად, მხოლოდ ის არის მონანიების მიმღები და განკითხვის დღეს თავისი მორწმუნების მნებალობელი.

ოჰ, უზენაესო! მიიღე ჩემი მსახურება შენდამი და თუნდაც არასრულყოფილი ჩვენი ლოცვები.

ოჰ, უზენაესო! გვაპატიე

ჩვენი ცოდვები, შეგვიბრალე, ნაგვიყვანე სამოთხეში და დაგვიცავი ჯოჯოხეთის ცეცხლისაგან.

ოჰ, უზენაესო! გაგვიადვილე ყოველი სასარგებლო საქმე.

ოჰ, უზენაესო! მიეცი დახმარება ისლამსა და მუსლიმებს.

ოჰ, უზენაესო! დაგვიცავი ურწმუნოების, მრავალლმერთიანობის, სილარიბისა და ტანჯვისგან.

ოჰ, უზენაესო! გვიბოძე, სასარგებლო ცოდნა და კეთილდღეობა ამქვეყნიურ და საიქიო ცხოვრებაში.

(ამ დროს მივმართავთ გამჩენს იმის თხოვნით, რაც ჩვევნივის სასურველია)

ოჰ, უზენაესო! იყავი მოწყალე ჩემდამი, ჩემი დედ-მამი-სადმი, ყველა მუსლიმისადმი. ოჰ, ალლაჰმ, შენ ხარ რაჰმანი და რაჰიმი!

ამინ! ამინ! ოჰ, უზენაესო ღმერთო! გთხოვ, მიიღე და ნუ უარყოფ ჩემს ვედრებას!

შუადღის ლოცვის შესრულების თანმიმდევრობა

შუადღის ლოცვა (*სელათელ ზუჰრი*) 10 მუხლისგან შესდგება: ჯერ 4 მუხლი საწყისი სუნნეთი; შემდეგ 4 მუხლი ფარძი; ხოლო ბოლოს 2 მუხლი დამამთავრებელი სუნნეთი.

შუადღის ლოცვის საწყისი სუნნეთი: 4 მუხლია. მიზნის დასახვა: „მიზნად დავისახე უზენაესი ალლაჰისთვის ვილოცო შუადღის ლოცვის საწყისი სუნნეთი.“ ლოცვა სრულდება იმავე თანმიმდევრობით, როგორც დილის ლოცვის ორი მუხლი სუნნეთი. ორი მუხლის შემდეგ ხდება დაჯდომა და „ეთ-თეჰიიათუს“ ჩაკითხვა. შემდეგ წარმოითქმება „ელლაჰუ ექბერ“ და ვდგებით მესამე მუხლის სალოცავად. მესამე და მეოთხე მუხლის დასაწყისში საჭიროა „ბისმი-ლლაჰაჰირ-რაჰმანირ-რაჰიმი“-ისა და სურა „ფათიჰას“, შემდეგ კი „ზემმი სურის“ ჩაკითხვა. მეოთხე მუხლის შემდეგ ხდება დაჯდომა და ვედრება „ეთ-თეჰიიათუს“ ჩაკითხვა. „ალლაჰუ მე სალლის, ალლაჰუ მე ბარიქისა და რაბბენა ათინას“ ჩაკითხვა. დასრულებისას ვაძლევთ სალამს.

შუადღის ფარძის ლოცვა: ასევე 4 მუხლია. მიზნის დასახვა: „მიზნად დავისახე უზენაესი ალლაჰისთვის შევასრულო შუადღის ფარძი ლოცვა“. ლოცვის შესრულების თანმიმდევრობა იგივეა, რაც შუადღის ლოცვის საწყისი სუნნეთის, მხოლოდ იმ განსხვავებით, რომ მესამე და მეოთხე მუხლზე საჭიროა, მხოლოდ სურა „ფათიჰას“ ჩაკითხვა, სხვა სურა ან აიათები არ იკითხება.

გრაფიკულად ფარძი ლოცვის მსვლელობა შეიძლება ასე გამოვსახოთ.

პირველი მუხლი	მეორე მუხლი	პირველი დაჯდომა
ყამეთი (მამაკაცე-ბისათვის)	ბისმილლაპ	ეთ-თეჲიიათი
მიზნის დასახვა	ფათიჲა	
თექბირი	ზემმი სურა	
სუპპანექე	რუქული	
ელუზუბისმილლაპ	სეჯდე	
ფათიჲა		
ზემმი სურა		
რუქული		
სეჯდე		

მესამე მუხლი	მეოთხე მუხლი	დამამთავრებელი დაჯდომა
ბისმილლაჰ	ბისმილლაჰ	ეთ-თეპიიიათი
ფათიჰა	ფათიჰა	ალლაჰუმმე სალლი
რუქული	რუქული	ალლაჰუმმე ბარიქ
სეჯდე	სეჯდე	რაბბენა
		სალამის მიცემა

მიაქციეთ ყურადღება: შუადღის, სამხრობის და ძილისწინა ლოცვის ფარძები სრულდება ერთნაირად.

შუადღის ლოცვის დამამთავრებელი სუნნეთი: 2 მუხლია. მიზნის დასახვა: „მიზნად დავისახე უზენაესი ალლაჰის-თვის ვილოცო შუადღის ლოცვის დამამთავრებელი ორი მუხლი სუნნეთი:“

მიაქციეთ ყურადღება: შუადღის ლოცვის დამამთავრებელი სუნნეთი სრულდება ისევე, როგორც დიღის ლოცვის სუნნეთი. ასევე სრულდება სალამოსა და ძილისწინა ლოცვის დამამთავრებელი სუნნეთები.

სამხრობის ლოცვის შესრულების თანმიმდევრობა

სამხრობის ლოცვა (სელათელ ასრი) 8 მუხლია: 4 მუხლი სუნნეთი და 4 მუხლი ფარძი.

სამხრობის სუნნეთის ლოცვა: 4 მუხლია. მიზნის დასახვა: „მიზნად დავისახე უზენაესი ალლაჰის-თვის შევასრულონა შუადღევის ლოცვის სუნნეთი“. ეს ლოცვა სრულდება იმავე თანმიმდევრობით, როგორც შუადღის ლოცვის სუნნეთი.

განსხვავება ისაა, რომ მეორე მუხლზე „ეთ-თეპიიიათის” შემდეგ იკითხება „ელლაპუმმე სალლი“ და „ელლაპუმმე ბარიქ“. შემდეგ საჭიროა „ალლაპუ ექბერ“ წარმოთქმა და მესამე მუხლისთვის ადგომა. მესამე მუხლის დასაწყისში იკითხება „სუბპანექე“, შემდეგ „ბისმილლაპირ-რაპმანირ-რაპიმ“, სურა „ფათიშა“, მოკლე სურა-ზემმი სურა. მეოთხე მუხლზე იკითხება „ბისმილლაპირ-რაპმანირ-რაპიმ“, სურა „ფათიშა“, ზემმი სურა“.

ნაშუადლევის ფარძი ლოცვა: 4 მუხლია. მიზნის დასახვა: „უზენაესი ალლაპისთვის მიზნად დავისახე შევასრულო ნაშუადლევის ფარძი ლოცვა“. სრულდება ისევე, როგორც შუადლის ფარძი ლოცვა.

საღამოს ლოცვის შესრულების თანმიმდევრობა

საღამოს ლოცვა (სეღათელ მაღრიბ) 5 მუხლია: 3 მუხლი ფარძი და 2 მუხლი სუნნეთი.

საღამოს ფარძი ლოცვა: 3 მუხლია. მიზნის დასახვა: „უზენაესი ალლაპისთვის, სურვილი მაქვს შევასრულო საღამოს ფარძი ლოცვა.“ დასაწყისში იმავე თანმიმდევრობით, როგორც დილის ლოცვისას, სრულდება ორი მუხლი. შემდეგ იკითხება „ეთ-თაპიიიათი“. ამის შემდეგ საჭიროა „ალლაპუ ექბერ“ წარმოთქმა და მესამე მუხლისთვის ადგომა. მესამე მუხლზე იკითხება „ბისმილლაპირ-რაპმანირ-რაპიმ“ და სურა „ფათიშა“. მესამე მუხლის შემდეგ ვჯდებით და იკითხება „ეთ-თეპიიათი“, „ალლაპუმმე სალლი“, ალლაპუმმე ბარიქ“ და „რაბენა ათინა“, შემდეგ კი ხდება საღამის მიცემა.

საღამოს სუნნეთი ლოცვა: 2 მუხლია. მიზნის დასახვა: „სურვილი მაქვს უზენაესი ალლაპისთვის შევასრულო საღამოს სუნნეთი ლოცვა“. სრულდება ისევე, როგორც დილის სუნნეთის ლოცვა.

დამის ლოცვის შესრულების თანმიმდევრობა

დამის ლოცვა (*სელათელ დიშა*) 10 მუხლია: 4 მუხლი სუნნეთი, 4 მუხლი ფარძი, 2 მუხლი დამამთავრებელი სუნნეთი.

დამის ლოცვის საწყისი სუნნეთი: 4 მუხლია. მიზნის დასახვა: „სურვილი მაქვს უზენაესი ალლაჰისთვის შევასრულო დამის ლოცვის საწყისი სუნნეთი“. სრულდება ისევე, როგორც ნაშუადლევის ლოცვის სუნნეთი.

დამის ფარძი ლოცვა: 4 მუხლია. მიზნის დასახვა: „სურვილი მაქვს უზენაესი ალლაჰისთვის შევასრულო დამის ლოცვის ფარძი“. სრულდება ისევე, როგორც შუადლისა და ნაშუადლევის ლოცვის ფარძი.

დამის ლოცვის დამამთავრებელი სუნნეთი: 2 მუხლია. მიზნის დასახვა: „სურვილი მაქვს უზენაესი ალლაჰისთვის შევასრულო დამის დამამთავრებელი ლოცვის სუნნეთი“.

მიაქციეთ ყურადღება: დამის ლოცვის ბოლო სუნნეთი სრულდება ისევე, როგორც დილის, საღამოს და შუადლის დამამთავრებელი ლოცვის სუნნეთი.

ვითრის ლოცვა

ვითრი ლოცვი 3 მუხლია. ეს ლოცვი ვააჯიბია: დასაწყისში იმავე თანამიმდევრობით, როგორც დილის ლოცვისას, სრულდება 2 მუხლი, შემდეგ იკითხება „ეთ-თეპიიათი“. შემდეგ საჭიროა, „ალლაჰუ ექ्�బერ“ წარმოთქმა და მესამე მუხლისთვის ადგომა.

მესამე მუხლზე იკითხება „ბისმილლაჰირ-რაჰმანირ-რაჰმი“, სურა „ფათიჰა“ და „ზემმი სურა“. შემდეგ წარმოითქმება თექბირი და ამავდროულად ხელის მტევნები აღიმართება ყურების დონემდე. შემდეგ ხელებს კვლავ ვიწყობთ ჭიპის დონეზე და ხმადაბლა ვკითხულობთ „ყუნუთს“. ვედრება „ყუნუთი“ მოცემულია წიგნის ბოლოს განთავსებულ ვედრებითა ნაკრებში. ვედრების კითხვის

შემდეგ სრულდება რუქული, სეჯდე და ლოცვა მთავრდება ჩვეულებრივი თანმიმდევრობით.

ვედრება „ყუნუთის“ არმცოდნენი სამჯერ წარმოთქვა- მენ ვედრებას „რაბბენე ღფირლი ველივალიდეიიე ველილ მუმინინე, იევმე იყუუმულ ჰისააბ“.

ვითრის ლოცვის შესრულების თანმიმდევრობა ასეთია:

პირველი მუხლი	მეორე მუხლი	პირველი დაკდომა
მიზნის დასახვა	ბისმილლაპ	ეთ-თეჲიიიათი
თექბირი	ფათიპა	
სუპჰანექე	ერთი მოკლე სურა	
ელუზუ-ბისმილლაპ	რუქული	
ფათიპა	სეჯდე	
ერთი მოკლე სურა		
რუქული		
სეჯდე		

მესამე მუხლი	თექბირი	დამამთავრებელი დაკდომა
ბისმილლაპ	ვედრება ყუნუთი	ეთ-თეჲიიიათი
ფათიპა	თექბირი	ალლაპუ მესალლი
ერთი მოკლე სურა	რუქული	ალლაპუმმე ბარიქ
	სეჯდე	რაბბენა
		სალამი

ლოცვის ფარძები

ლოცვის ფარძები ნაჩვენებია წიგნის დასაწყისში და „32 ფარძის“ განყოფილებაში.

ლოცვის მომშლელი ფაქტორები

1 — ტირილი, ამქვეყნიური განცდა რაღაცაზე; ამოოხვრა (ვიმვიში, ვაის ძახილი) დალლილობისა და ტკივილის გამო.

2 — შეგნებულად დახველება.

3 — რაიმეზე შებერვა.

4 — აიათის კითხვა ვიღაცისადმი პასუხის გაცემის მიზნით.

5 — რიტუალური სისუფთავის ვადის ამონურვა მათთვის, ვისაც მესები აცვია.

6 — ძალლის ან კატის განდევნა და ამ დროს რაიმეს თქმა.

7 — შინაარსით დარღვეული და შეცდომებით წაკითხული აიათები.

8 — მამაკაცების მიერ ქალებთან ერთ რიგში ან მათ უკან შესრულებული ლოცვა.

9 — ლოცვისას ერთი რუქულის დროს ერთი და იმავე ადგილის სამჯერ მოფხანა. ასევე ზედმეტი მოძრაობა.

10 — სხეულის აკრძალული ნაწილების გაშიშვლება ან ჭუჭყიანი და უსუფთაო ტანსაცმელი.

11 — მინიდან ორივე ტერფის მოცილება.

12 — ქალებში ციკლური განნებენდის დასაწყისი.

13 — დილის ლოცვის დროს მზის ამოსვლა.

14 — შეგნებულად ან დავიწყებით ლაპარაკი.

15 — ჭამა-სმა.

16 — სიცილი. თუ სიცილი ირგვლივმყოფთ ესმით, აგრეთვე იშლება მცირე განბანვაც (აბდესი).

სეპივ სეჯდე

სეპივ სეჯდე — ეს არის, გამოსწორება ლოცვის იმ გამოტოვებული ვაჯიბების (ვალდებულებების), რომლებიც დაშვებული იქნა ლოცვის დროს, უყურადღებობის ან დავიწყების გამო.

სეპივ სეჯდე სრულდება სამ შემთხვეაში:

1 — ფარძის არასწორი შესრულებისას.

2 — ვააჯიბის (სავალდებულო) შეუსრულებლობისას.

3 — ვააჯიბის არასწორი შესრულებისას.

სეპივ სეჯდე სრულდება შემდეგნაირად: ლოცვის ბოლოს დამამთავრებელ ჯდომისას, „ეთ-თეპიათის” კითხვის შემდეგ, აუცილებელია სალამის მიცემა ერთ ან ორივე მხარეს, შემდეგ სრულდება ორი სეჯდე (ლოცვის კოლექტიურად შესრულებისას სალამი მიიცემა მხოლოდ მარჯვენა მხარეს). ამის შემდეგ კვლავ იკითხება „ეთ-თეპიათი”, შემდეგ „ალლაპუმმე სალლი”, „ალლაპუმმე ბარიქ” „რაბბენა აათინა”, შემდეგ სალამის მიცემა მარჯვნივ და მარცხნივ.

ባንክ በኩርካውን የፌዴራል ንግድ የሚከተሉትን ደንብ የሚያስፈልጓል፡፡

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا

هُوَ عَالَمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةُ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ {٢٢}

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ

الْمُهَمَّيْنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ {٢٣}

هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى

يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ

الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ {٢٤}

ბისმილლააპირ-რაპმაანირ-რაპიიმ

ჰუველლააპუ-ლლეზიი ლაა ილააპე ილლაა ჰუუ. ლაა-ლიმულ-ლაიბი ვეშ-შეპაადეთი ჰუვერ-რაპმაანურ-რაპიიმ. ჰუვალლააპულ-ლლეზიი ლაა ილააპე ილლაა ჰუუ. ელ-მე-ლიქულ-ყუდდუსუს-სელაამულ-მუ'მიინულ-მუპეიმიინულ-ლეზიიზულ-ჯებბაარულ-მუთექებბირ. სუბპაან-ალლაპი ლემმაა იუშრიქუნ. ჰუვალლააპულ-ხაალიყულ-ბაარიულ-მუსავვირუ ლეპულ-ესმაა ულ-ჰუსნაა. იუსებბიპუ ლეპუუ მაა ფის-სემაავაათი ველ-ერდ ვე ჰუველ-ლეზიიზულ-პა-ქიიმ.

მნიშვნელობა: მოწყალე და მწყალობელი ალლაპის სახე-ლით

22. იგია ალლაპი. არ არსებობს ღვთაება, გარდა მისი. იგი უწყის უხილავს და ცხადს. იგი რაპმანი და რაპიმია!

23. იგია ალლაპი. არ არსებობს ღვთაება, გარდა მისი, ხელმწიფისა, სპეტაკისა, მშვიდობის წყაროს, უსაფრ-თხოების მომნიჭებლის, მფარველის, ძლევამოსილის, ყო-ვლისშემძლეს, განდიდებულისა. დიდება მას! შორსაა იმის-გან, რასაც მოზიარედ უდგენენ!

24. იგია ალლაპი, გამჩენი, მაარსებელი, გამომსახველი. მას ეკუთვნის მშვენიერი სახელები. განადიდებენ მას, რა-ცაა ცათა შინა და ქვეყანასა ზედა, რამეთუ იგი ძლევამოსი-ლია, ბრძენია!

სურა ბაყაदრა ბოლო 2 აიათი, რომლის წაკითხვაც
ურკველია ღამის ნამაზის შემდეგ.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ
مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلُّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ
وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُواْ سَمِعْنَا
وَأَطَعْنَا غُفرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ {٢٨٥} لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا
إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ
نَّسِينَا أَوْ أَخْطَلْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتُهُ عَلَى
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ
عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانْصُرْنَا عَلَى
الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ {٢٨٦}

ბისმილლაპირ-რაპმაანირ-რაპიიმ

აამენერ-რესუულუ ბიმაა უნზილე ილეიპი მირ-რაბბიპიი ველ-მუ'მინუუნ. ქულლუნ აამენე ბი-ლლაპი ვე მელააიქე-თიპიი ვე ქუთუბიპიი ვე-რუსულიპ. ლაა ნუფერრი ყუბეინე ეშადიმ-მირ-რუსულიპ. ვე ყაალუუ სემილნაა ვე ეტალნაა ღუფრაანექე რაბბენაა ვე ილეიქელ-მესიირ. ლა იუქელლი-ფულლაპუ ნეფსენ ილლაა ვუსლეპა ლეპაა მაა ქესებეთ ვე ღალეიპაა მექტესებეთ. რაბბენაა ლაა თუაახიზნა ინ-ნესიი-ნაა ევ ეხტე'ნაა. რაბბენაა ვე ლაა თეპმილ ღალეინაა ისრენ ქემაა ჰემელთეპუუ ღელელ-ლლეზინე მინ ყაბლინაა. რა-ბბენაა ვე ლაა თუპემილნაა მაა ლაა ტააყათე ღენაა ბიპ, ვეღფულენნაა, ვეღფირლენნაა, ვერპემნაა, ენთე მევლაანაა ფენსურნაა ღალელ-ყევმილ-ქააფირიინ.

მნიშვნელობა: მოწყალე და მწყალობელი ალლაპის სახე-ლით.

285. ირწმუნა შუამავალმა, რაც თავისი ღმერთისგან ზემოევლინა და (ინამეს) მორწმუნებმაც. ინამა ყველამ ალლაპი, მისი ანგელოზები, მისი წიგნები, მისი შუამავლე-ბი. არ განვასხვავებთ მის შუამავალთაგან არც ერთს! და თქვეს მათ: შევისმინეთ და ვიქმენით მორჩილნი! ღმერთო ჩვენო, (გევედრებით) მიტევებასა შენსას და შენდა მოვიქ-ცევით!

286. ალლაპი არ აკისრებს არც ერთ სულს იმაზე მეტს, რაც მას ძალუძს. მისი იქნება რა სიკეთესაც მოიხვეჭს და მის წინააღმდეგ, რა ავიც მოიხვეჭოს. ღმერთო ჩვენო! ნუ მოგვკითხავ, თუკი დაგვავიწყდა ან შევცდით! ღმერთო ჩვე-ნო! არ გვატვირთო მძიმე ტვირთი, როგორც იმათ ატვირთე, ვინც ჩვენ უწინარეს იყო!... ღმერთო ჩვენო! არ დაგვაკისრო ის, რისი ძალაც არ შეგვნევს და მოგვიტევე ჩვენ, შეგვინდე და შეგვიწყალე! შენ ხარ მბრძანებელი ჩვენი და დაგვეხმა-რე ურწმუნო ხალხის წინაშე!

კოლექტიური ლოცვის მნიშვნელობა: ერთ-ერთი პადი-
სით, კოლექტიურად (ჯემაათით) შესრულებული ლოცვა, 27-ჯერ ძვირფასია, ვიდრე მარტოდ შესრულებული. (ბუხა-
რი, ეზან 30; მუსლიმ, მესავიდ 249.) ამიტომ ერთად მყოფი,
ორი და მეტი მუსლიმისთვის უმჯობესია ლოცვის კოლე-
ქტიურად შესრულება.

ლოცვები, რომლებიც არ მიეკუთვნება ყოველდღიურს

ჯუმის ლოცვა: სრულდება პარასკევს შუადღის ლოცვის
დროს. სულ 10 მუხლია. კოლექტიურად სრულდება მხო-
ლოდ ორი მუხლი და იგი შუადღის ლოცვის შემცვლელია.

ლოცვის დროის დადგომისთანავე სრულდება 4 მუხლი
სუნნეთი, ხოლო ქადაგების (ხუთბე) შემდევ ჯამაათით
ილოცება 2 მუხლი სავალდებულო, ბოლოს კი 4 მუხლი სუნ-
ნეთი.

ჯუმის ლოცვა ფარძია:

1. მორწმუნეებისთვის.
2. თავისუფალი ხალხისთვის.
3. მუსლიმებისთვის, რომლებიც მგზავრობაში არ იმყო-
ფებიან.
4. ჯანმრთელებისთვის.

5. მხედველობის მქონეთათვის.

6. ლოცვაზე დასასწრებად დაბრკოლების არმქონეებისთვის.

პარასკევის ლოცვის შესრულების პირობები:

არსებობს განსაზღვრული პირობები, რომლის შესრუ-
ლებაც ჯუმის ლოცვას სრულყოფილს ხდის:

1 - ჯუმის ლოცვის შესრულება შუადღის ლოცვის დროს.

2 - ორი მუხლი ფარძის ნინ ქადაგების (ხუთბე) კითხვა.

3 - ლოცვის შესრულების ადგილი უნდა იყოს ყველა
მსურველისთვის მისაწვდომი.

4 - არანაკლებ სამი ადამიანის დასწრება.

5 - ჯუმის ლოცვის შესრულების ადგილი უნდა იყოს ქა-

ლაქში ან მასზე გათანაბრებულ დასახლებაში.

ბაირამი ლოცვები:

მორწმუნებისთვის, რომელთათვისაც ჯუმის-ლოცვა ფარისა, წელიწადში ორჯერ ბაირამის ლოცვის შესრულება ვაჯიბია (სავალდებულო).

ბაირამის ლოცვა კოლექტიურად და ორ მუხლად ილოცება.

ლოცვის დრო მზის ამოსვლიდან დაახლოებით 45 წთ-1-სთ-ის შემდეგ დგება. ლოცვის დროის დადგომისთანავე კოლექტივი (ჯამაათი) განლაგდება იმამის უკანა რიგებში (საფში) და ნარმოთქვამს მიზანს: „მიზნად დავისახე შევასრულო ბაირამის ლოცვა (ლილილ ედჰა) (ყურბან ბაირამი), ან (ლილი ფიტრ)“ (რამაზან ბაირამი) — ხოლო ამის შემდეგ მისდევს იმამს.

ლოცვა მგზავრობისას

ყურანში უზენაესი ალლაჰი ბრძანებს: „და როცა მოგზაურობთ ამ მინაზე, ცოდვად არ გეთვლებათ, თუ ლოცვას შეამოკლებთ, თუკი შიმობთ, რომ რაიმეს გავნებენ ისინი, რომელიც ურწმუნონი არიან. უეჭველად, ურწმუნონი აშკარა მტრები არიან თქვენდამი! (4/101) და როცა ლოცვა დაასრულოთ, „ფეხზე მდგომებმა, მჯდომარემ ან მნოლიარემ, მუდმივად განადიდეთ ალლაჰი“. და როცა უსაფრთხოდ იქნებით, ლოცვა აღასრულეთ სრულად. უეჭველად, მორწმუნებისთვის ლოცვა დადგენილია განსაზღვრულ დროს. (4/103)

(ის, ვისაც მიზნად დასახული აქვს 90 კმ-ზე მეტი გზის გავლა (ან 18 საათის ხანგრძლივობის ფეხით გასავლელი გზა, ან კიდევ 3 დღეზე მეტი გზა ფეხით) გასცილდება რა თავისი საცხოვრებლი ადგილის საზღვრებს, ჩაითვლება მგზვრად.

სტუმრად 15 დღეზე მეტ ხანს ყოფნის შემდეგ ეს ადამიანი აღარ ჩაითვლება მგზავრად, თუ ის გაჩერდება თხუთმეტ დღეზე ნაკლები დროის განმავლობაში, მაშინ ის ითვლება მგზავრად. თუ მას ექნება მიზანი იმავე დღეს ან მომდევნო დღეს გააგრძელოს გზა, მაშინ ის კვლავ ჩაითვლება მგზავრად.

მგზავრი თუ მას საფრთხე ემუქრება 4 მუხლი ფარძი ლოცვის ხაცვლად ასრულებს მხოლოდ 2 მუხლს. 3 ან 2 მუხლიანი ფარძი ლოცვების შემოქლება არ ხდება.)

ისლამისაკენ მიმავალი გზა

როგორ უნდა გახდე მუსლიმი?

ადამიანი „ქელიმეი თევჰიდისა და ქელიმეი შეჰადეთის“ წარმოთქმით და ამის გულით დაჯერებით მუსლიმი გახდება.

რა არის ისლამის ძირითადი პირობა?

ეს არის „ქელიმეი თევჰიდი“.

ქელიმე-ი თევჰიდი

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ

„ლა ა ილა ა ჰე ილლე ლლა ა ჰე, მუჰა მმე დურ-რა სულუ-ლლა ა ჰე“

მნიშვნელობა: არ არსებობს ღვთაება გარდა ალლაჰისა და მუჰა მმე დი მისი მსახური და შუა მავალია.

ქელიმე-ი შეპადეთი:

اَشْهَدُ اَنْ لَا إِلَهَ اِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

„ეშპედუ ენ ლაპ ილააჰე ილლაალლააჰ ვე ეშპედუ ენნე
მუჰამმედენ ღაბდუჰუ ვე რასუულუჰ“.

შინაარსი: ვამოწმებ, რომ არ არსებობს ღვთაება გარდა
ალლაჰისა და ასევე ვამოწმებ, რომ მუჰამმედი მისი მონა-
მსახური და შუამავალია”.

ეშპედუ ენ ლაპ ილაჰე ილლაალლაჰ: ვხვდები, ვიგებ, ვიღებ,
ვამოწმებ-ვულით და წარმოვთქვამ ენით: არ არსებობს ღვთაება
გარდა ალლაჰისა. არ არსებობს ძალა სამყაროსა და ხალხისათვის
კანონის დამდგენელი, გარდა ალლაჰისა.

ალლაჰის რწმენა

მოთხრობა:

ალლაჰი გვხედავს.

სალიპმა თავის ბაბუას ჰკითხა:

— ბაბუა, რატომ ვერ ვხედავთ ალლაჰს?

ბაბუამ უპასუხა:

— იმიტომ, რომ ჩვენი თვალები შექმნილია ისე, რომ მათ არ შეუძლიათ ალლაჰის დანახვა.

— ეს, როგორ ბაბუა?

— შენ ფოტოაპარატით შეგიძლია ყველაფრის გადაღება?

— დიახ. შემიძლია.

— შენი ფილტვებისა და გულის გადაღება შეგიძლია?

— არა. მისი გადაღება მხოლოდ რენტგენის აპარატით შეიძლება.

— ხომ ხედავ, ორივე აპარატი ემსახურება გადაღებას, მაგრამ ფოტოაპარატს არ შეუძლია, გადაიღოს ის, რაც შეუძლია რენტგენის აპარატის. ეს იმიტომ, რომ მათ გააჩნიათ სხვადასხვა კონსტრუქცია. ჩვენი თვალები შექმნილია ალლაჰის მიერ ისე, რომ მათ არ შეუძლიათ მისი დანახვა.

— ჩვენ ის გვხედავს?

— რა თქმა უნდა. ის გვხედავს უშუქო ოთახში, ბნელ ღამეშიც კი, როდესაც ჩვენ ჩაცმული ვართ შავ ტანსაცმელში.

ალლაჰის რწმენა

ალლაჰის თავისებურებანი

ა – ზათი თავისებურებანი, ბ – სუბუთი თავისებურებანი

ა – ზათი თავისებურებანი:

1. გუჯუდ: აღნიშნავს არსებობას. უზენაესი ალლაჰი არსებობს ყოველთვის და ყველგან.

2. ყიდემ: აღნიშნავს არსებობას დასაწყისის გარეშე. უზენაესი ალლაპის არსებობას დასაბამი არ აქვს. ის იყო ყოველთვის, ის არ შობილა და არ უშვია.

3. ბეყა: აღნიშნავს უსასრულოდ არსებობას. უზენაესი ალლაპის არსებობას დასასრული არა აქვს. ის უკვდავია.

4. გაჰდანიეთ: აღნიშნავს ერთადერთობას. არავის და არაფერს არ აქვს ალლაპისთვის დამახასიათებელი თვისებები.

5. მუჟალაფეთულ-ლილ-ჰავადის: აღნიშნავს გაჩენილთაგან განსხვავებას. უზენაესი ალლაპი არ არის მის მიერ გაჩენილების მსგავსი.

6. ყიამ ბი ნაფსიპი (ყიამ ბი ზათიპი): აღნიშნავს თავისთავად არსებობას. უზენაესი ალლაპი არავის და არაფერს საჭიროებს, ხოლო ყველა გაჩენილს ის სჭირდება, ის თავისი ძალით არსებობს.

ბ — სუბუთი თავისებურებანი: ისინი რვაა.

1. ჰაიათ: აღნიშნავს ცოცხალს. უზენაესი ალლაპი ცოცხალია და სიცოცხლე მას ეკუთვნის.

2. ილიმ: აღნიშნავს მცოდნეს. უზენაესი ალლაპი ყოვლისმცოდნეა.

3. სემილ: აღნიშნავს გამგონს. უზენაესი ალლაპი ყოვლისმსენელია.

4. ბასარ: აღნიშნავს მხედველს. უზენაესი ალლაპი ყოვლისმხედველია.

5. ირადე: აღნიშნავს რაღაცის სურვილს. უზენაესი ალლაპი თავისუფალია თავის სურვილებსა და მისნრაფებებში.

6. ყუდრათ: აღნიშნავს ძლიერებას. უზენაესი ალლაპის ძალა და ძლიერება ყველა გაჩენილზე ვრცელდება.

7. ქელამ: აღნიშნავს სიტყვას. უზენაესი ალლაპი საუბრობს ვისთანაც და როგორი საშუალებითაც უნდა.

8. თექვინ: აღნიშნავს გაჩენას. უზენაესმა ალლაპმა გააჩინა ყველაფერი, რაც არსებობს ცასა და დედამიწაზე.

კითხვები ალლაჰის თავისებურებანის შესახებ

ვინ გაგაჩინა შენ?	ალლაჰი
ვინ არის ყოვლისმხედველი?	ალლაჰი
ვინ არის ყოვლისმსმენელი?	ალლაჰი
ვინ იცის ყველაფერი?	ალლაჰი
ვინ აძლევს ყველას სარჩოს?	ალლაჰი
ვის შეუძლია ყველაფერი?	ალლაჰი
ვისი ნებაა ყველგან?	ალლაჰი
ვინ არსებობს დასაბამის გარეშე?	ალლაჰი
ვინ არსებობს უსასრულოდ?	ალლაჰი
ვის არა ჰყავს თავისი მსგავსი?	ალლაჰი
ვის არა ჰყავს თავისი თანასწორი?	ალლაჰი
ვინ არ საჭიროებს არავის?	ალლაჰი
ვინაა უკვდავი?	ალლაჰი
ვის ძალას არა აქვს საზღვარი?	ალლაჰი
ვინ არ ყოფილა დაბადებული?	ალლაჰი
ვინ გვიცავს?	ალლაჰი
ვინ გვპატიობს ჩვენ?	ალლაჰი
ვინ გვაძლევს სიცოცხლეს?	ალლაჰი
ვინაა შენი ღმერთი?	ალლაჰი
ვინ არის უზენაესი?	ალლაჰი
ვინ არის ყველაზე მშვენიერი?	ალლაჰი
ვინ არის ყველაზე საყვარელი?	ალლაჰი
ვის ვთხოვთ დახმარებას?	ალლაჰი
ვის მივმართავთ, როდესაც გვეშინია?	ალლაჰი
ვინ გვაძლევს სარჩოს?	ალლაჰი
ვინ გვიცავს ხიფათისაგან?	ალლაჰი

უზენაესი ალლაპი ყოვლისგამჩენია

ვინ გააჩინა ეს სამყარო?	ალლაპი
ვინ გააჩინა ვარსკვლავები?	ალლაპი
ვინ გააჩინა მთვარე?	ალლაპი
ვინ გააჩინა მზე?	ალლაპი
ვინ გააჩინა მიწა?	ალლაპი
ვინ აკაკებს ცაზე ვარსკვლავებს?	ალლაპი
ვინ რწყავს წვიმით მიწას?	ალლაპი
ვინ გააჩინა ადამიანი?	ალლაპი
ვინ გამაჩინა მე?	ალლაპი
ვინ გააჩინა ჩემი დედ-მამა?	ალლაპი
ვინ გააჩინა ცხოველები?	ალლაპი
ვინ გააჩინა მცენარეები?	ალლაპი
ვინ გააჩინა მთები?	ალლაპი
ვინ გააჩინა ხილი და ბოსტნეული?	ალლაპი
ვინ გვაძლევს სარჩოსა და ყოველივე აუცილებელს?	ალლაპი
ვინ ქმნის მკვდარი მიწისაგან ცოცხალ მცენარეებს?	ალლაპი
ვის გამოჰყავს ერთი ფესვიდან სხვადასხვა ყვავილები და არომატი?	ალლაპი
ვინ მოუსწრაფავს ყველას სიცოცხლეს?	ალლაპი
ვინ აჩენს ყველაფერს?	ალლაპი
ვის ეკუთვნის მთელი სამყარო?	ალლაპი

ჩვენი მოვალეობანი უზენაესი ალლაპის წინაშე:

1 - ირწმუნო ერთადერთი ალლაპი, არ დაუწესო მას მოზიარე.

2 - მთელი სულით და გულით ყველაზე მეტად ალლაჰის სიყვარული.

3 - მხოლოდ მისგან მოითხოვე ცოდვების მიტევება.

4 - მხოლოდ მისი იმედი გქონდეს, მხოლოდ მას, ერთა-დერთს თხოვე დახმარება.

5 - ყოველთვის და მხოლოდ მას, ერთადერთს ეცი თაყვანი.

6 - იყავი მისი მადლიერი ყოველივე ბოძებულის გამო.

7 - გიყვარდეს, რაც უყვარს მას და უარყავი ის, რაც უარყო მან.

8 - შეასრულე ის, რასაც ის გიბრძანებს და განერიდე იმას, რასაც ის გიკრძალავს.

მოთხოვა:

ალლაჰის არსებობის უარმყოფელი ამაყის შესახებ და იმაზე, რაც მას უპასუხა იმამ აზამ აბუ ჰანიფემ.

უძველეს დროში ბალდადში ძალიან ცნობილი ადამიანი ცხოვრობდა. მას იმამი აზამ აბუ ჰანიფე ერქვა. ის იყო დიდი სწავლული და ჰყავდა უამრავი მოსწავლე. ადამიანებს შორის ის დიდი ჰატივისცემით სარგებლობდა.

იმ დროს ცხოვრობდა ერთი ამაყი, რომელიც საკუთარ თავს ყველა საკითხის დიდ მცოდნედ თვლიდა. ის ამტკიცებდა, რომ ალლაჰი არ არსებობს და სადაც კი მიდიოდა, ყველგან ამის შესახებ კამათს იწყებდა.

ამ ამაყმა გაიგო აბუ ჰანიფეს შესახებ და მოუნდა მასთან კამათი. ის ჩავიდა ბალდადში, მონახა აბუ ჰანიფე და კითხვა დაუსვა: „არსებობს თუ არა ალლაჰი?“

აბუ ჰანიფემ არ უპასუხა, მხოლოდ უთხრა, რომ მეორე დღეს დათქმულ ადგილზე მისულიყო, სადაც კითხვაზე პასუხს მიიღებდა. როგორც ცნობილია, შუა ბალდადში მიედინება მდინარე ტიგროსი, რომელიც ქალაქს ორ ნაწილად ყოფს.

მომდევნო დღეს, დანიშნულ დროს აბუ ჰანიფე არ მივიდა. ამაყი დიდხანს ელოდა მას და როდესაც წასვლა დააპირა, ამ დროს აბუ ჰანიფე გამოჩნდა, ამაყმა დაინახა თუ არა შეჰერირა: „რატომ დააგვიანე? ალბათ შეგეშინდა ჩემთან კამათი!“

აბუ ჰანიფამ ასე უპასუხა:

— არა, არ მეშინია. შენ ხომ იცი, რომ მე ქალაქის იმ ნაწილში ვცხოვრობ, რომელიც მდინარის გაღმაა. ლამით ქარიშხალმა მდინარეზე ხიდი წალეკა. როდესაც მდინარეს მივუახლოვდი ვისურვე, რომ ეს ხიდი თვითონ აღდგენილიყო, მუშების, მშენებლებისა და ინჟინერების გარეშე. მივეცი ბრძანება ხეებსა და ქვებს, რომ ისინი ხიდად აგებულიყვნენ. ამან საკმაო დრო წაიღო და მიუხედავად იმისა, რომ დავაგვიანე, აქამდე მაინც მოვედი.

ამაყმა შესძახა:

— შენ ტყუ! ნუთუ შეიძლება ხიდი მუშების, მშენებლებისა და ინჟინერების გარეშე, თავისთავად აშენდეს! ნუთუ უჭკუო არაა ის, ვინც ამას დაიჯერებს?

აბუ ჰანიფემ უთხრა:

— გონს მოეგე, ადამიანო! შენ ამტკიცებ რომ ხიდს თავისთავად არ შეუძლია აშენება. მაგრამ შენივე აზრით, ეს სამყაროც თავისით შეიქმნა, ხომ ასეა? მაშინ, როცა ხეზე თავისით ფოთოლიც კი არ ირჩევა. შენ აქამდე ვერ გაითავისე, რომ თავისით და უმიზეზოდ არაფერი ხდება! -ებუ ჰანიფეს ამ სიტყვებმა ღრმად დააფიქრა ურწმუნო ამაყი.

ანგელოზების რწმენა

ანგელოზების განსაკუთრებული თვისებები:

ა) ანგელოზები გაჩენილია ღვთაებრივი სინათლისგან. ისინი ცოდვებს არ სჩადიან, არ გააჩნიათ სქესი და არ საჭიროებენ საჭმელ-სასმელს.

ბ) ანგელოზები უხილავნი არიან.

გ) ანგელოზები არ ფლობენ ფარულ ცოდნას. მათ იციან მხოლოდ ის, რასაც მათ უზენაესი ალლაჰი გადასცემს.

ანგელოზების მოვალეობანი

ანგელოზების მოვალეობად ითვლება ალლაჰის ქება და დიდება, მისი ბრძანებების შესრულება. უამრავ ანგელოზს შორის არსებობს 4 მთავარანგელოზი.

ოთხი მთავარანგელოზი და მათი მოვალეობა:

1 - ჯებრაილი (ალეიის სელლამი) – შუამავლებს გადასცემს ზეშთაგონებებს.

2 - მიქაილი (ალეიის სელლამი) – მართავს ბუნებრივ მოვლენებს, ისეთებს როგორიცაა წვიმა, ქარი და ა. შ.

3 - ისრაფილი (ალეიის სელლამი) – ამცნობს სამყაროს დასასრულს სურში (საყვირში) ჩაბერვით.

4- აზრაილი (ალეიის სელლამი) – ის იმ ადამიანებზე სულების ამრთმევია, ვისი ამქვეყანად სიცოცხლის ვადაც ამოინურა.

ისინი ანგელოზთაგან ყველაზე უმაღლესნი არიან. უზენაეს ალლაჰს მათი მეშვეობით მიაქვს თავისი ბრძანებები სხვა ანგელოზებამდე.

ზოგიერთი, სხვა ანგელოზი და მათი მოვალეობანი

ქირამენ—ქაათიბინი: ანგელოზები, რომლებიც მუდამ თან დაყვებიან ყოველ ადამიანს და იმყოფებიან მის მახლობლად მარჯვენა და მარცხენა მხარეს, იწერენ ყველაფერს, რასაც ადამიანი ლაპარაკობს და ასრულებს. ის ანგელოზი, რომელიც მარჯვნივაა, იწერს ალალ-მართალ, მადლიან საქმეებს, ხოლო მარცხნივ მყოფი, აღნუსხავს ცოდვებს. მათი ჩანაწერები ადამიანს ქმედებებით განკითხვის დღეს, ანგარიშსწორების დროს უნდა წარედგინოს.

მოთხოვთ

როგორ შეუძლია აზრაილ (ალეიპისელლამი) ანგელოზს ერთდროულად ამოხადოს სული ათასობით ადამიანს?

ძვირფასო მუსლიმებო! საჭიროა, ეს იცოდეთ. მოდით წარმოვიდგინოთ ჩვენი სული განათებული ელექტრონა-თურის სახით, ხოლო სიკვდილი, როგორც მისი გამორთვა. ჩვენს სახლში შემომავალი, ყველა ხაზი შეერთებულია ერთ ელექტროსადგურზე. ეხლა კი წარმოიდგინეთ რა მოხდება, თუ იქ მომუშავე ინჟინერი თავის მუშას უბრძანებს, რომ მან განათება ქალაქის ერთ-ერთ რაიონში გამორთოს. როდესაც მუშა ამ ბრძანებას შეასრულებს, მაშინვე ათასობით სახლში, ერთდროულად, ჩაქრება წათურა.

ჩვენი სულებიც უხილავი ხაზებით შეერთებულია ღილაკთან, რომელიც იმყოფება ანგელოზ აზრაილის (ალეიპისელლამი) განკარგულებაში და მას შეუძლია ალლაპის ბრძანებით უამრავი ადამიანის სულს ერთდროულად და-ატოვებინოს თავისი სხეული.

ამავდროულად აზრაილის (ალეიპისელლამი) დაქვე-მდებარებაშია მილიონობით სხვა ანგელოზი და არ არის არავითარი პრობლემა იმაში, რომ მისი ბრძანებით, ისინი სულს ერთდროულად წაართმევენ ასიათასობით ცოცხალ არსებას.

ნმინდა წიგნების რწმენა

ნმინდა წიგნები – ეს არის უზენაესი ალლაპისგან შუამა-ვლებზე გადმოცემული ზეშთაგონებები.

ზეშთაგონება (ვაჲი) ეს არის ცოდნა, გადმოცემული უზე-ნაესი ალლაპის მიერ შუამავლებისადმი, ჯიბრილ (ალეიპისელლამი) ანგელოზის მეშვეობით, განსაკუთრებული სულიერი გზით. ვაჲის გზით ზეშთაგონება მხოლოდ შუამა-ვლებს გადაეცემა.

ზოგიერთ მოკლე, ნმინდა წიგნს, შემდგარს მხოლოდ რამ-

დენიმე გვერდისგან, ეწოდება გრავნილი (სუპუფი). მათ შორის:

ნმინდა ადემს (ალეიჰის სელლამი) - გადაეცა 10 სუპუფი.
ნმინდა შითს (ალეიჰის სელლამი) - გადაეცა 50 სუპუფი.
ნმინდა იდრისს (ალეიჰის სელლამი) - გადაეცა 30 სუპუფი.
ნმინდა იბრაჰიმს (ალეიჰის სელლამი) - გადაეცა 10 სუპუფი.
დღემდე არც ერთი მათგანი არ შემონახულა.

ღვთიური ოთხი წიგნი:

1- თევრათი: თორა გარდმოევლინა ნმინდა მუსა შუამავალს (ალეიჰის სელლამი).

2- ზებური: ფსალმუნები გარდმოევლინა შუამავალ დაუდს (ალეიჰის სელლამი).

3- ინჯილი: ბიბლია გარდმოევლინა შუამავალ ისას (ალეიჰის სელლამი).

4- ნმინდა ყურანი: უზენაესი ალლაჰის მიერ, ჯიბრილ ანგელოზის (ალეიჰის სელლამი) მეშვეობით გარდმოევლინა შუამავალ მუჰამედს ჟ. დროთა განმავლობაში, სამწუხაროდ, ყურანის გარდა ღვთიურმა წიგნებმა დაკარგა თავდაპირველი ორიგინალური სახე. მხოლოდ ყურანია უზენაესი ალლაჰის მიერ ზეგარდმოევლენილი ერთადერთი ნმინდა წიგნი, რომელიც დღემდე უცვლელი სახით არსებობს.

ჩვენს დროში უმეცრებაში ჩაფლული მუსლიმების ნაწილი ნმინდა ყურანს მხოლოდ გარდაცვლილებისთვის და საფლავების მონახულებისათვის აუცილებელ საკითხავ წიგნად თვლის. აგრეთვე მიიჩნევენ, რომ ნმინდა ყურანი განკუთვნილია მხოლოდ იმისთვის, რომ იმ ავადმყოფებს ვუკითხოთ, რომელთათვისაც მისი აზრი სრულიად გაუგებარია. ნმინდა ყურანი მოიცავს ალლაჰის მიერ დაწესებულ ყველა კანონსა და წესს, აუცილებელს მუსლიმისათვის მისი დაბადებიდან სიკვდილამდე. მუსლიმი ადამიანი ვალდებულია, მთელი თავისი სიცოცხლის განმავლობაში, ცხოვრების ყველა სფერო-

ში წმინდა ყურანის ბრძანებებს მისდიოს.

წმინდა ყურანი ზეგარდმოვლინდებოდა 23 წლის განმავლობაში.

შუამავლების რწმენა

შუამავლები — რჩეულიადამიანები არიან და განეკუთვნებიან უზენაესი ალლაჰისგან ყველა ხალხისთვის ცოდნის გადმოცემებს და ჭეშმარიტი გზის მაჩვენებლებს.

შუამავლებს აუცილებლად უნდა ახასიათებდეთ შემდეგი თვისებები:

1- სიდყ: შუამავლები უაღრესად სამართალიანი და პატიოსანი ადამიანები არიან.

2- ემანეთ: შუამავლები ყოველ მხრივ საიმედონი და სანდონი არიან.

3- თებლიდ: შუამავლებს სრული სახით მოაქვთ ხალხამდე ალლაჰის მიერ გადმოცემული ყველა აღთქმა და კანონი.

4- ფეთანეთ: შუამავლები გონებამახვილურობითა და მჭერმეტყველებით გამოირჩევიან.

5- ისმეთ: შუამავლები ცოდვებისგან დაცულნი არიან.

შუამავალთა რაოდენობა

პირველი შუამავალი წმინდა ადამი იყო, უკანასკნელი კი — მუჰამმედი . მათ შორის იყო ძალიან ბევრი შუამავალი. ყველა მათგანი ხალხს მოუწოდებდა, ერწმუნათ ერთადერთი ალლაჰი და თაყვანი ეცათ მისთვის. ჩვეულებრივ, შუამავლების გარდაცვალების შემდეგ, ხალხი ივინყებდა ალლაჰს და სხვა „ღმერთებისადმი“ თაყვანისცემას იწყებდა, მაშინ უზენაესი ალლაჰი მათთან ახალ შუამავალს აგზავნიდა.

შუამავლები, რომელთა სახელებიც მოიხსენიება ყურანში:

მათი რიცხვი 25 -ია:

ადამი (ალეიჭისსელამ)	იბრაჰიმი (ალეიჭისსელამ)	მუსა (ალეიჭისსელამ)	იუნუსი (ალეიჭისსელამ)
იდრისი (ალეიჭისსელამ)	ისმაილი (ალეიჭისსელამ)	ჰარუნი (ალეიჭისსელამ)	ილიასი (ალეიჭისსელამ)
ნუჰი (ალეიჭისსელამ)	ისაყი (ალეიჭისსელამ)	დავუდი (ალეიჭისსელამ)	ელიასა (ალეიჭისსელამ)
ჰუდი (ალეიჭისსელამ)	იაყუბი (ალეიჭისსელამ)	სულეიმანი (ალეიჭისსელამ)	ზექერია (ალეიასსელამ)
სალიაზი (ალეიჭისსელამ)	იუსუფი (ალეიჭისსელამ)	ეიუბი (ალეიჭისსელამ)	იაჰია (ალეიჭისსელამ)
ლუტი (ალეიჭისსელამ)	შუაიბი (ალეიჭისსელამ)	ზულქიფლი (ალეიჭისსელამ)	ისა (ალეიჭისსელამ)
მუჰამმედ (სალლალლაჰჰ ალეიჭი ვე სელლემ)			

მუჰამმედი — აღნიშნავს ზებუნებრივ მოვლენას, სასწაულს, რომელიც სრულდებოდა შუამავლების მიერ უზენაესი ალლაჰის ნებით, მათი შუამავლობის დასამტკიცებლად. სხვებს, უზენაესი ალლაჰის დახმარების გარეშე, არა აქვს უნარი მსგავსი რამ შეასრულონ.

განკითხვის დღის რწმენა

ეს არის იმის რწმენა, რომ, როდესაც ანგელოზი ისრაფილი (ალეიჭისსელამ) სურში (საყვირში) ჩაბერავს, ყველა ცოცხალი გარდაიცვლება. დროის პერიოდს ამ მომენტიდან ხალხის ხელმეორედ გაცოცხლებამდე, სამოთხესა და ჯოჯოხეთში თანმიმდევრულ შესვლამდე, განკითხვის დღე ჰქვია.

სხვა მოსაზრებით, ამქვეყნიურ ცხოვრებაში მათი ქმედების ანგარიშსნორებისთვის დადგენილ დროს, განკითხვის დღე ეწოდება. არსებობს ამ დროის ბევრი სახელწოდება, მაგრამ მათგან უფრო ცნობილია — „სამყაროს დასასრული“ ანუ „ყიამეთი“.

საფლავში ცხოვრება: პერიოდს, ადამიანის სიკვდილიდან ხელახლად გაცოცხლებამდე, საფლავში ცხოვრება ეწოდება. მას შემდეგ, რაც ადამიანს დაასაფლავებენ, მასთან მიღის ორი ანგელოზი და უსვამს შემდეგ კითხვებს: „ვინ არის შენი ღმერთი?“, „ვინ არის შენი შუამავალი?“, „რომელია შენი რწმენა?“ და ა.შ. რასაც საფლავში დაკითხვა ეწოდება. ამ დაკითხვას ექვემდებარება ყველა გარდაცვლილი, ისინიც კი, რომელიც დაინვებიან და ერთ მუჭა ფერფლად იქცევიან. საფლავში ცხოვრება განეკუთვნება განკითხვის დღის ნაწილს. ის, ვისთვისაც სამოთხეა გამზადებული, საფლავში ისე უნდა იყოს, როგორც სამოთხის კარებთან; მისთვის, ვისაც ჯოჯოხეთი ელოდება, ტანჯვა-წამება საფლავიდან იწყება. საფლავში ცხოვრება არ შეიძლება ამქვეყნიურ ცხოვრებას შევადაროთ.

ადამიანის ყოფნა საფლავში, ერთი შეხედვით, ძილის მდგომარეობას ჰგავს.

სამოთხე (ჯენეთი): ეს მუსლიმებისთვის გამზადებული ჯილდოა. ყურანში უზენაესი ალლაჰი ბრძანებს:

შედით იქ მშვიდობით! სწორედ ესაა დღე მარადიული. მათვისაა იქ რასაც ისურვებენ და უფრო მეტიც, ჩვენს წინაშე! (სურა ყაფი, აიათი 34-35).“

ჯოჯოხეთი (ჯეპენემი): ეს არის უზენაესი ალლაჰის მიერ ურჩითათვის გამზადებული სასჯელი. იქ მოხვდებიან ურნმუნოები, ორპირები, აგრეთვე ის მუსლიმები, რომელთა ცოდვებიც აჭარბებს ალალმართალ საქმეებს.

აი ისინი რომელიც იქ (ჯოჯოხეთში) სამუდამოდ დარჩებიან.

შეკრება (მახშერი): მას შემდეგ, რაც ანგელოზი ისრაფილი (ალეიჰის სელლამი) სურაში (საყვირში) პირველად ჩაბერავს ყველა ცოცხალი გარდაიცვლება. უზენაესი ალლაჰის გარდა, ცოცხალი აღარავინ დარჩება. ასე იქნება განსაზღვრულ დრომდე. შემდეგ უზენაესი ალლაჰი გააცოცხლებს ანგელოზ ისრაფილს (ალეიჰის სელლამი). ის განმეორებით ჩაბერავს სურაში (საყვირში), ყველა ადამიანი ხელახლად გაცოცხლდება და ანგარიშსწორებისათვის მახშერის მოედანზე შეიკრიბება.

ქმედებების წიგნი: ხალხს მახშერის მოედანზე მისცემენ წიგნს, რომელშიც ანგელოზების მიერ მათი ყველა მიწიერი ქმედებებაა ჩანერილი. სამოთხის მომავალ მცხოვრებლებს წიგნი უნდა გადაეცეს მარჯვენა ხელში, ჯოჯოხეთის მომავალ მკვიდროთ — მარცხენა ხელში.

ანგარიშსწორება (ჰისაბ): უზენაესი ალლაჰი ყველას მოსთხოვს პასუხს იმაზე, თუ როგორ იცხოვრეს მათ გარდაცვალებამდე. პასუხი ყველამ მხოლოდ თავის ქმედებებზე უნდა გასცეს. ალლაჰის შუამავალმა (სალლალლაჰუ ალეიჰი ვე სელლემ) თქვა, რომ ვერავინ დაიძვრება ადგილიდან, სანამ არ უპასუხებს კითხვებს:

- 1 - როგორ გაატარე სიცოცხლე?
- 2 - რისთვის დახარჯე შენთვის ბოძებული ცოდნა?
- 3 - როგორ პოულობდი საზრდოსა და ქონებას, როგორ სარგებლობდი მათით. როგორი გზით იყო ისინი მოპოვებული, ნებადართულით თუ აკრძალულით?
- 4 - როგორ გზაზე გამოიყენე შენთვის ბოძებული სხეული, ალლაჰითან დამაახლოებელ თუ მის მიერ აკრძალულ გზაზე?

ყოველმა ადამიანმა უნდა გასცეს სრული პასუხი ამ კითხვებზე.

სასწორი (მიზანი): სასწორზე აინონება ადამიანის ალალ-

მართალი და ცოდვილი ქმედებები. არავის მიმართ გამოვლინდება უსამართლობა მისი ცოდვების აწონისას. უნდა აიწონოს ყველა ქმედება: ცუდი და კარგი. შემდეგ ყველა ალალ-მართალი ქმედება ათჯერ გაიზრდება, ხოლო ყოველი ცოდვა—ერთჯერ.

ბენვის ხიდი (სირათი): ეს არის გზა (ხიდი), რომელზეც გაივლის ყოველი ადამიანი. ეს ხიდი აიგება ჯოჯოხეთის ზემოთ. მუსლიმები გაივლიან რა ამ ხიდს, მიაღწევენ სამოთხეს, ხოლო ურნმუნოები, ჩავარდებიან ჯოჯოხეთში. ამ ხიდის გადალახვის სირთულე შეესაბამება მიწიერ ცხოვრებაში უზენაესი ალლაპისადმი სამსახურის ხარისხს.

მოთხოვთ

გაცოცხლებული ოთხი ფრინველი

შუამავალი იბრაჟიმი (ალეიიპისელლამი) ყველას ეუბნებოდა: „ჩემი ღმერთი სულს აართმევს, შემდეგ კი აცოცხლებს“ და ეს სწამდა მთელი სულით. თუმცა, ერთხელ, ის ალლაპს შეევეძრა:

— იჰ, ჩემო ღმერთო! მიჩვენე როგორ აცოცხლებ ადამიანებს?

ღმერთმა მას შეეკითხა:

— იბრაჟიმ! ნუთუ არ გჯერა, რომ მიცვალებულებს ვაცოცხლებ?

— რა თქმა უნდა მჯერა, ჩემო ღმერთო! თუ ამას ჩემი თვალით დავინახავ, ჩემი გული დამშვიდდება.

და უბრძანა უზენაესმა ალლაპმა შუამავალ იბრაჟიმს (ალეიიპისელლამი):

„დაიჭირე ოთხი ფრინველი და ასწავლე მათ, რომ ისინი შენ დაძახილზე მოფრინდნენ. შემდეგ დაკალი ისინი! დაჭერი მათი ხორცი და აურიე ერთმანეთში. ხორცი დაყავი ოთხ ნაწილად და აიტანე ყოველი ნაწილი ოთხი მთის მწვერ-

ვალზე. დაუძახე მათ და დაინახავ, როგორ გამოეშურებიან შენკენ. როდესაც ამას დაინახავ განმტკიცდი შენს რწმენაში და იცოდე, რომ ალლაპის ძლიერებას არ აქვს საზღვარი, ყველაფერი, რასაც ის ქმნის, შესრულებულია უდიდესი სიბრძნით.

შუამავალ იბრაჟიმს (ალეიჟისსელლამი) გაუხარდა. დაიჭირა და გამოწვრთნა მტრედი, მამალი, ყვავი და ფარშევანგი. სადაც უნდა ყოფილიყვნენ ისინი, მის დაძახილზე უმაღლ მოფრინავდნენ.

და ერთ დღეს, ზუსტად ასრულებდა რა ალლაპის ბრძანებას, მან ფრინველები დაკლა. დაჭრა მათი სხეული ნანილებად, აურია ერთმანეთში, დაპყო ოთხ ნანილად და დააწყო ოთხი მთის მწვერვალზე. შემდეგ მიიმაღა მყუდრო ადგილას და დაუწყო ფრინველებს ძახილი. ისინი მასთან მაშინვე მოფრინდნენ...

დაინახა რა ეს, შუამავალი იბრაჟიმი (ალეიჟისსელლამი) პირქვე დაეცა თავისი ღმერთის წინაშე, ადიდა ის და მადლობა გადაუხადა. ამის შემდეგ იგი თავის რწმენაში უფრო განმტკიცდა.

ბედისწერის რწმენა

ბედისწერა (ყადერი): უზენაესმა ალლაპმა წინასწარ განსაზღვრა ყველა იმ მოვლენის დრო, გარემოება და ადგილი, რომელიც მომავალში მოხდებოდა. ბედისწერა მოდის უზენაესი ალლაპის თავისებურებიდან — „ილიმ“ — „მან იცის ყველაფერი: რაც იყო და რაც იქნება“.

ბედი (ყაზა): ყველაფერი, რაც ხდება, ხორციელდება უზენაესი ალლაპის ნებით. ყველა მოვლენა ხდება მის მიერ მკაცრად განსაზღვრულ დროში, პირობებსა და ადგილზე. ყველაფერს წინასწარ განსაზღვრავს უზენაესი ალლაპი და ყველაფერს ის ახორციელებს. ადამიანს, ალლაპის მიერ ნაბოძები ნებისყოფის წყალობით, მხოლოდ არჩევანის გაკეთება შეუძლია.

ადამიანური ქცევები და პასუხისმგებლობა მათზე

1 - ადამიანის ცხოვრებაში მისი ნება-სურვილის გარეშე მომხდარი მოვლენები.

ჩვენი გაჩენა, სიცოცხლე, სქესი, მშობლები, ამ ქვეყანაზე ცხოვრების ვადა. ამ მოვლენებში ჩვენი ნება-სურვილი არ მონაწილეობს და მათზე ჩვენ პასუხს არ ვაგებთ.

2 - ადამიანის ნება-სურვილით შესრულებული ქცევები

უზენაესმა ალლაჰმა მოგვცა არჩევანის უფლება. ეს უფლება, რომ არ გვქონდეს, ცოდვებისთვის ხალხის დასჯა და კეთილი საქმეებისთვის დაჯილდოება არ იქნებოდა. ჩვენი არჩევანით პასუხისმგებელნი ვართ ალლაჰის წინაშე. პასუხისმგებლობა გულისხმობს ამავდროულად პასუხს კითხვაზე: „რატომ გააკეთე შენ ეს?“

მაგალითად, ავტობუსის მძღოლს შეუძლია, მიაპრუნოს იგი მარჯვნივ ან მარცხნივ, ან კიდევ შეუძლია, ატაროს პირდაპირ. ხოლო, როდესაც მოუნდება, შეუძლია ისარგებლოს მუხრუჭით, გააჩეროს ავტობუსი. თუ ავარია მოხდება, მძღოლს არ შეეკითხებიან, თუ როგორ მუშაობს ავტობუსის ძრავა. მას მოუწევს პასუხის გაცემა კითხვაზე, თუ რატომ მიდიოდა სწრაფად, რატომ მოუხვია მარჯვნივ ან მარცხნივ, რატომ არ გაჩერდა დროულად და ა. შ.

სიკეთისა და ბოროტების წინასწარ განზრახულობის რწმენა

სიკეთე-ეს არის ის, რასაც საბოლოო ჯამში ადამიანისათვის სარგებლობა მოაქვს.

ბოროტება-ესა არის ის, რასაც ადამიანისთვის ზიანი მოაქვს. უზენაესი ალლაპი ერთადერთი გამჩენია, მან გააჩინა სიკეთე და ბოროტება. წმინდა ყურანში ნათქვამია: „ალლაპი ყველაფრის გამჩენია”. ჩვენს რელიგიაში ნაბრძანებია კეთილი ქმედებების შესრულება და აკრძალულია ბოროტების კეთება.

ბოროტების გაჩენის აზრი

ა) იმას, რასაც ზოგჯერ საკუთარი თავისთვის ბოროტებად ვთვლით, შესაძლოა ასეთად მხოლოდ გვეჩვენებოდეს. ყველაფრენში არსებობს უზენაესი ალლაპის სიბრძნე და ის, რაც ჩვენთვის საზიანოდ ან უსარგებლოდ გვეჩვენება, შეიძლება სხვისთვის აუცილებელი და სასარგებლო იყოს.

ბ) ბოროტება გვიჩვენებს რამდენად ძვირფასია სიკეთე. მაგალითად, მანამ, სანამ ავად არ გახდება, ადამიანს თავისი ჯანმრთელობის სრულად შეფასება არ შეუძლია.

ჩვენი დამოკიდებულება სიკეთისა და ბოროტებისადმი

ყველა სიკეთისთვის უზენაეს ალლაპს უნდა ვუმადლოდეთ. თუ თავს ბოროტება დაგვატყდება, მოთმინება უნდა გამოვიჩინოთ და მისგან დაცვას შევეცადოთ.

სარჩო — (რიზყი): ყოველი ცოცხალი სულის არსებობის-

თვის ყოველივე აუცილებელი უზენაესი ალლაჰის მიერ წინასწარ განსაზღვრულია. ყოველი ადამიანის მოვალეობაა შეეცადოს და მოიპოვოს სარჩო. ამასთანავე ყოველ ადამიანს ნება ეძლევა აირჩიოს, თუ როგორი გზით მოიპოვოს ის: ნებადართულით (ჰალალი) თუ აკრძალულით (ჰარამი).

ეჯელი: ეს არის დრო, როდესაც წყდება ადამიანის ყოფნა ამ ქვეყანაზე. არავინ იცის თუ როდის გარდაიცვლება ადამიანი სიყმანვილეში თუ სიბერეში, ჯანმრთელი თუ ავადმყოფი. -ეჯელი მოდის უზენაესი ალლაჰის წინასწარ განზრახვით. წმინდა ყურანის აიათი გვაფრთხილებს:

„...მაგრამ გადაუვადებს მათ დათქმულ გადამდე. და როცა მათი დრო დადგება, ვერ შეძლებენ ისინი ამის გადაწევას ან დაჩქარებას ერთი საათითაც კი!“ (სურა ნაპლი, 61)

მოკლე სურეები და ვედრეებები

მიაქციეთ ყურადღება: ტრანსკრიფციით კითხვა განსახვავდება არაბული ენისგან. აუცილებელია, სურის სწავლა არაბული ტექსტის მიხედვით.

სუბჰანე

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى
جَدُّكَ (وَجَلَ شَنَّا وَكَ) وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ

სუბჰანე ქელლადჲუმმე ვე ბიჰამდი. ვეთებადარა ქესმუქ. ვე თეღადალა ჯედდუქ. (ვე ჯელლესენააუქ*). ვე ლად ილააჰე ლაირუქ.

გამოყოლი იყითხება მხოლოდ ჯანაზა (გასვენება) ლოცვის დროს.

მიიშვნელობა: „ოჱ, ღმერთო! მხოლოდ შენ გაქებ და გადიდებ. უდიდესი და უზენაესია სახელი შენი. მხოლოდ შენ ხარ თაყვანისაცემის ლირსი“.

ეთ-თეჰმიიათ

الْتَّحَيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَواتُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلَامُ عَلَيْكَ
أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى
عِبَادَ اللَّهِ الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنَّ لَآللَّهِ إِلَّا اللَّهُ
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

ეთ-თეჰმიიათუ ლილლადჲი ვე სა-სა-სა-დალავათუ ვე ტრანსკრიფციი ვე ტრანსკრიფციები ვე რაპმეთულლადჲი ვე ბერაქაბათუჭ, ესასელამუ ლალეინაა ვე ლელაა ლიბადილლადჲის-სალიპიინ. ემპედუ ელ ლად ილააჰე ილლალლადჲი. ვე ეშპედუ ენნე მუჰამმედენ ლაბდუჭუ ვე რასუულუჭ.

მნიშვნელობა: „ყველა ჩემი თაყვანისცემა, შესრულებული ენით, სხეულითა და ქონებით, მხოლოდ უზენაესი ალლაჰისითვისაა. ოჰ, ალლაჰის შუამავალო ჟე! მოგესალმებით შენ. დაე, მოგესალმოს და დაგლოცოს უზენაესმა ალლაჰმა. დაე, იყოს მშვიდობა და უზენაესი ალლაჰის წყალობა ჩვენდამი, მისი ალალ-მართალი მონებისადმი. ვაღიარებ, რომ არ არსებობს სახვა ღვთაება, გარდა ალლაჰისა, ხოლო მუპამმედი მისი მონა-მსახური და შუამავალია”.

ალლაჰის სალლი

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَلَى أَلِيٍّ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ
عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَ عَلَى أَلِيٍّ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.

ალლაჰაჰის სალლი ღელაა მუპამმედინ ვე ღელაა აალი მუპამმედინ ქემაა სალლეითე ღალაა იბრააჰიმე ვე ღალაა აალი იბრააჰიმიმე ინნექე ჰამიდუმ მეჯიიდ.

მნიშვნელობა: ოჰ, ღმერთო! აჩუქე იმდენი იმედი და წყალობა მუპამმედაა და მის ოჯახობას, რამდენსაც შენ ჩუქნიდი იბრააჰიმსა და მის ახლობლებს. ჭეშმარიტად, შენ ქებული (ალ-ჰამიდ) და მჩუქებელი (ალ-მაჯიდი— ხარ!”

ალლაჰის ბარიქ

اللَّهُمَّ بارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَلَى أَلِيٍّ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ
عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَ عَلَى أَلِيٍّ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.

ალლაჰაჰის ბარიქ ღალაა მუპამმედინ ვე ღალაა აალი მუპამმედინ ქემაა ბარექითე ღალაა იბრააჰიმე ვე ღალა აალი იბრააჰიმიმე ინნექე ჰამიდუმ მეჯიიდ.

მნიშვნელობა: „ოჰ, ღმერთო! აჩუქე იმდენი წყალობა მუ-
ჰამედისა და მის ოჯახობას, რამდენაც ჩუქნიდი იბრაჰიმა
და მის ანგელოზებს. ჭეშმარიტად შენ ქებული (ალ-ჰამიდ)
და მპატიებელი (ალ-მაჯიდი) ხარ!”

რაბბენა

رَبَّنَا أَتَنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةٌ وَقَنَا عَذَابَ النَّارِ
⊗
رَبَّنَا اغْفِرْ لِنِي وَ لِوَالِدَيَ وَ لِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابِ
⊗

რაბბენაა აათინა ფიდ-დუნიაა ჰასენეთენ ვე ფილ-აახირე-
თი ჰასენეთენ ვეყინაა დაზააგენ-ნაარ.

რაბბენე-ლფირლიი ვე ლი ვაალიდეიი ვე ლილ-მუ'მინინე
ივე იყუუმულ-ჰისააბ.

მნიშვნელობა: ოჰ, ღმერთო! გვაჩუქე ამქვეყნიურ და მარა-
დიულ ცხოვრებაში საუკეთესო და მშვენიერი, გადაგვარჩინე
ჯოჯოხეთის ცეცხლისაგან. ოჰ, ღმერთო! მიიღე ჩვენი მო-
ნანიება და გვაპატიე მე, ჩემ მშობლებსა და ყველა მუსლიმს
განკითხვის დღესა!”

ყუნუთის ვედრებები

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَ نَسْتَغْفِرُكَ وَ نَسْتَهْدِيكَ وَ نُؤْمِنُ بِكَ وَ نَتُوبُ
إِلَيْكَ وَ نَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ وَ نُشْتَرِي عَلَيْكَ الْخَيْرَ كُلَّهُ نَشْكُرُكَ
وَ لَا نَكْفُرُكَ وَ نَخْلُعُ وَ نَتَرُكُ مَنْ يَفْجُرُكَ.

ალლაააჰუმმე ინნაა ნესთელიინუქე ვე ნესთელფირუქე ვე
ნესთეპდიიქ. ვე ნუ'მინუ ბიქე ვე ნეთუუბუ ილეიიქ. ვე ნეთე-
ვექელუ დალეიქე ვე ნუსნიი დალეიქელ-ხაირა ქულლეპუუ
ნეშქურუქე ვე ლაა ნექფურუქე ვე ნეხლელუ ვე ნეთრუქე
მეიიეფჯურუქ.

მნიშვნელობა: ოჰ, ღმერთო! გთხოვთ პატიებასა და დახ-

მარება! გვიჩვენე ჭეშმარიტი გზა. გვწამს მხოლოდ შენი. მხოლოდ შენ მოგმართავთ მონანიებით და მხოლოდ შენი დახმარების იმედი გვაქვა. გიძლვნით საუკეთესო ქებასა და გემადლიერებით შენს მიერ ბოძებულის გამო. არ ჩავვარ-დებით ურნმუნოებაში. უარვყოფთ შენდამი ურნმუნოება და განვუდგებით მათ.

اللَّهُمَّ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَ لَكَ نُصَلِّى وَ نَسْجُدُ وَ إِلَيْكَ نَسْعَى وَ نَحْفُدُ نَرْجُو
رَحْمَتَكَ وَ نَخْشِي عَذَابَكَ إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكُفَّارِ مُلِحٌّ .

ალლაჰი იააქე ნეღბუდუ, ვე ლექე ნუსალლიი, ვე ნესჯუდუ, ვე ილეიქე ნესლაა ვე ნეხფიდუ ნერჯუუ რაჰმე-თექე, ვე ნეხშაა ღაზააბექე ინნე ღაზააბექე ბილქუფფაარი მულჰიყ.

მნიშვნელობა: იპ, ღმერთო! მხოლოდ შენ გცემთ თა-
ყვანს და შენი ხათრისთვის ვასრულებთ ლოცვას და სე-
ჯდეს. ვეცდებით, მოგიახლოვდეთ. იმედი გვაქვა შენი წყა-
ლობისა და გვეშინია შენი სასაჯელის. არ არის ეჭვი, რომ
ურნმუნოება შენი სასაჯელი მისწვდებათ.

აიეთელ ქურაი

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَقُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذْهُ سَنَةٌ
وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عَنْهُ إِلَّا
يَأْذَنُهُ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفُهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ
عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا
يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾

ლაა თე'ხუზუჭუ სინეთუნ ვე ლაა ნევმ. ლეჭუუ მაა ფის-სემაავაათი ვე მაა ფილ-ერდ. მენ ზელ-ლლეზიი იეჭუელუ ლინდეჭუუ ილლაა ბი იზნიჲ. იეღლემუ მაა ბეინე ეიდიჲიმ ვე მაა ხალფეჭუმ. ვე ლაა იუჲიიტუუნე ბიშეიმ მინ ღილმიჲი ილლაა ბიმაა შაა. ვესილე ქურსიიუჭუს-სემაავაათი ველ-ერდ. ვე ლაა იუჲდუჭუ ჰიფ ზუჭუმაა ვე ჰეულ-ღალიიულ-ღაზიმ.

მნიშვნელობა: არ არის ღვთაება, გარეშე მისი, ალლაჲისა, უკვდავისა, მარადისა, თვლემა არ ეუფლება მას და არცა ძილი. მისია, რაცაა ცათა შინა და ქვეყანასა ზედა და მის წინაშე არავის შეუძლია იშუამდგომლოს, თუ არა წება მისი. მან იცის, რაც მათ უწინარესაა და რაც მათ შემდგომაა. ისინი კი მის ცოდნისგან მხოლოდ იმას გასწვდებიან, ინებებს რასაც. ტახტი მისი გარემოიცავს ცათა და ქვეყანას და დაცვა მათი არ უმძიმს მას. და იგი უზენაესია, დიდებულია.

სურა „ფათიჲა“

ბისმილლააჲანირ-რაჲმაანირ-რაჲიმ. ელჲამდუ-ლილლააჲი რაპბილ-ღაალემიინ. ერ-რეჲმაანირ-რაჲიმ. მაალიქი იევმიდ-დიინ. იიაა ქე ნელბუდუ ვე იიაა ქე ნესათელიინ. იჲდინე სასირა-ატალ-მუსათეყიმი. სირაატალ-ლლეზინე ენდემთე ღალეიჲიმ. ღაირილ მეღდუუბი ღალეიჲიმ ველედ-დაალიიინ. ”აამიინ!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ مَالِكِ
يَوْمِ الدِّينِ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ
نَسْتَعِينُ اهْدِنَا الصِّرَاطَ
الْمُسْتَقِيمَ صِرَاطَ الَّذِينَ
أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ لَا يَغُضُّونَ
عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

1. მოწყალე და მწყალობელი ალლაჲისა აახელით
2. ქება-დიდება ალლაჲის, სამყაროთა ღმერთა,
3. მოწყალესა და მწყალობელს,
4. განსჯის დღის ერთადერთ განმკარგველს!
5. მხოლოდ შენ გცემთ თაყვანს და მხოლოდ შენგან ვითხოვთ შეწევნას!
6. გვატარე სწორი გზით !

7. იმათი გზით, ვისაც სიკეთე უბოძე შენ, და არა იმათი გზით, ვისაც შენი რისხვა დაატყვდა თავს და არც იმათის, რომელ-ნიც მცდარ გზაზე დგანან !

სურა „ნაბა“

ბისმِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
რაჰიმიმ. ყულ ელუუზუ ბირაბბინ-ნას. მელიქინ-ნაას. ილაჰინ-ნაას. მინ შერრილ ვესვადასილ-ხანნაას. ელლეზიი იუვესვისუ ფი სუ-დუურინ-ნაას. მინელ-ჯინნეთი ვენ-ნაას.

მნიშვნელობა: 1. თქვი: მივე-კედლები ადამიანთა ღმერთს, 2. ადამიანთა უფალს, 3. ადამიანთა ღვთაებას 4. მაცდურის (ეშმა-კის) დაფარული სიავისგან, 5. რომელიც ადამიანთა გულებს უბიძგებს ცუდისაკენ! 6. (ის ეშმაკი) გინდ ჯინთაგან და თუ-გინდ ადამიანთაგან (იყოს)!.

სურა „ფელეყი“

ბისმِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
რაჰიმიმ. ყულ ელუუზუ ბირაბბილ-ფელეყ. მინ შერრი მაა ხალეყ. ვე მინ შერრი ლაასიყინ იზაა ვეყაბ. ვე მინ შერრინ-ნეფფაასაათი ფი-ლლუყად. ვე მინ შერრი ჰაასიდინ იზაა ჰასედ.

მნიშვნელობა: 1. თქვი: მივე-კედლები აისის გამჩენს 2. ცო-ცხალი არსებების მიერ შექმნილი (ყოველგვარი) სიავისგან! 3. წყვდიადის სიავიდან, რომელიც ღამემ შექმნა! 4. კვანძებზე შემლოცველი ქალების სიავისგან და მოშურნის სიავისგან, როცა შურა!

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ^۱ ﴿۱﴾
مَلِكِ النَّاسِ^۲ ﴿۲﴾ إِلَهِ النَّاسِ^۳ ﴿۳﴾
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ^۴ ﴿۴﴾
الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ^۵ ﴿۵﴾
النَّاسِ^۶ ﴿۶﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ^۷ ﴿۷﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ^۱ ﴿۱﴾ مِنْ شَرِّ^۲ ﴿۲﴾
مَا خَلَقَ^۳ ﴿۳﴾ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقَ^۴ إِذَا
وَقَبَ^۵ ﴿۵﴾ وَمِنْ شَرِّ النَّفَاثَاتِ^۶ فِي
الْعُقَدِ^۷ ﴿۷﴾ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا^۸ ﴿۸﴾

حَسَدٌ^۹ ﴿۹﴾

სურა „იხლამა“

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ إِلَهُ الصَّمَدٌ
لَا يَلِدُ وَلَا يُوْلَدُ ۝ وَلَا
يُكَفِّرُ بِعَوْنَىً أَحَدٌ ۝

ბისმილლაჰაჰჰირ-რაჰმანირ-
რაჰიმიმ. ყულ ჰუველლაჰაჰ ეჰად.
ალლაჰაჰუს-სამედ. ლემ იელიდ ვე
ლემ იუულედ. ვე ლემ იექულ-ლე-
ჰუუ ქუცუვედ ეჰად.

მნიშვნელობა: 1. თქვი: ის,
ალლაჰი ერთადერთია! 2. ალლაჰი
„სამედია“ (ანუ ის არაფერზეა დამოკიდებული, პირიქით,
ყველაფერი მასზეა დამოკიდებული)! 3. არ შობილა და არც
უშვია (მშობელი არ ყოფილა) 4. და არც არავინ ყოფილა ბა-
დალი მისი (და ვერც იქნება)!“.

სურები, რომლებიც საჭიროა წავიკითხოთ ყველა გაძაჭი-
რის, უბედურებისა და განსაცდელისან დაბაცვად:

კეთილშობილი აიშა გადმოგვცემს, რომ შუამავალი მუ-
ჰამმედი ჰ ყოველთვის, ძილის წინ და მაშინაც, როდესაც
განსაცდელში იყო, სამჯერ კითხულიბდა სურა „იხლამა“,
ფელეყსა და ნასას“, შემდეგ უბერავდა ხელისგულება და მათ
ჩამოისვამდა სახეზე, თავსა და მთლიან სხეულზე.

სურა „თებბეთი“

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ۝ مَا أَغْنَى عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ۝
سَيَصْلُى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۝ وَأَمْرَأَهُ حَمَالَةُ الْحَطَبِ ۝ فِي
جِيدِهَا حَبْلٌ مِّنْ مَسَدٍ ۝

ბისმილლაჰაჰჰირ-რაჰმანირ-რაჰიმიმ. თებბეთ იებდა ებიი
ლეჰები ვე თებბ. მაა ეღნაა ანჰუუ მაალუპუუ ვე მაა ქესებ.

სეიესლად ნაარან ზაათე ლეჲებ. ვემრაეთუპუ ჰემმაალეთელ-
ჰატაბ. ფი ჯიიდიპა ჰაბლუმიმ-მესედ.

მნიშვნელობა: „1. დაე, გაუხმეს ებუ ლეჲებს ს ხელები; და
გაუხმა კიდეც! 2. მას ვერც სიმდიდრემ და ვერც მონაპოვარ-
მა უშველა 3. დაე, შენთებულ იქმნეს ალმოდებულ ცეცხლში!
4. და ცოლი მისი შეშის მზიდავიც. 5. კისერზე საბელჩამოკი-
დებული!

სურა „ნასრი“

ბისმილლაჰჰიکირ-რაჰმანირ-
რაჰიმ. იბაა ჯააა ნასრულლააჰი
ველ-ფეთჰ. ვე რაეთე ნნაასე იე-
დხულუუნე ფი დინი-ლლაჰჰი
ეფვააჯაა. ფესებიპ ბიჰამდი რაბ-
ბიქ ვესთელფირპუ ინეჲუუ ქაანე
თუვვააბაა.

მნიშვნელობა: „1. როცა ალლაჰის შეწევნა და გამარჯვე-
ბა იქნა მოვლენილი, 2. და როცა დაინახავ, როგორ უწყვეტ
ნაკადად შედის ხალხი ალლაჰის სარწმუნოებაში, 3. შეაქე და
განადიდე ღმერთი შენი და შენდობა შესთხოვე! უეჭველად,
ის ყოვლისმიმტევებელია!“.

სურა „ქაფირუნი“

ბისმილლაჰჰიკირ-რაჰმანირ-
რაჰიმ. ყულ იაა ეიიუჲელ-ქაფი-
რუუნ. ლაა ელბუდუ მაა თელბუ-
დუუნ. ვე ლაა ენთუმ ლააბიდუუნე
მაა ელბუდ. ვე ლაა ენე ლააბიდუმ-
მმაა ლებედთუმ. ვე ლაა ენთუმ ლა-
ბიდუუნე მაა ელბუდ. ლექუმ დიი-
ნუქუმ ველიედიინ.

მნიშვნელობა: „1. (საყვარელო
შუამავალო) უთხარი: ჰეი, ურწმუ-
ნოებო! 2. არ ვცემ თაყვანს იმას, რასაც თქვენ ეთაყვანებით!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ^۱
وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ^۲
اللَّهِ اَفْرَاجًا^۳ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ
رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْ إِنَّهُ كَانَ تَوَابًا^۴
۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَا اَيُّهَا الْكَافِرُونَ^۱ لَا
اعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ^۲ وَلَا اَنْتُمْ
عَابِدُونَ مَا اَعْبُدُ^۳ وَلَا اَنَا
عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ^۴ وَلَا اَنْتُمْ
عَابِدُونَ مَا اَعْبُدُ^۵ لَكُمْ
دِيْنُكُمْ وَلِيَ دِيْنِ^۶

3. და თქვენ არა ხართ ჩემი სათაყვანოს მოთაყვანე. 4. და არც მე ვარ მოთაყვანე იმის, რადაც თქვენ ეთაყვანებით, 5. და არც თქვენ ეთაყვანებით იმას, ვისაც მე ვეთაყვანები! 6. თქვენი რჯული თქვენ, და ჩემი რჯული მე!

სურა „ქევსერი“

ბისმილ्लაह‌აჰमაذნიر-რაჰმაذნიر-
რაჰიمი. ინნაა ეღტაინაა ქელ-ქე-
ვსერ. ფესალლი ლი რაბბიქ ვენ-
ჰარ. ინე შაანიექ ჰუველ-ებთერ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَنَا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْتَرَ ﴿١﴾ فَصَلِّ
لِرَبِّكَ وَانْهَرْ ﴿٢﴾ إِنَّ شَانِكَ
هُوَ الْأَبْرَرُ ﴿٣﴾

მნიშვნელობა: „1. უეჭველად, ჩვენ გიბოძეთ შენ წყალობა-„ქევსერი“ (მდინარე დამოთხეში). 2. ილოცე შენი ღმერთისთვის და მას დაუკალი შესანირი! 3. უთუოდ, შენი მოძულეა „გარდაშენებული“!

სურა „მაუნი“

ბისმილ्लაჰ‌აჰმაذნიر-რაჰმაذნიر-
რაჰიმი. ერა-ეითელლეზი იუ-
ქეზიბუ ბიდ-დიინ. ფე-ზაალიე-
ლლეზი იედუდლულ-იეთიი. ვე
ლაა იეჰუდდუ ლალაა ტალაამილ-
მისქიინ. ვავეილულ-ლილ მუ-
სალლიინ. ელლეზინე ჰუმ დენ
სალაათიშიმ სააპუნ. ელლეზინე
ჰუმ იურაა-უუნე ვე იემნედუნელ-
მაალუუნ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَرَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالدِّينِ ﴿١﴾
فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتَمَ
وَلَا يَحْضُرُ عَلَى طَعَامِ الْمُسْكِينِ
فَوَيْلٌ لِلْمُصْلِيْنَ ﴿٤﴾ الَّذِينَ
هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٥﴾

الَّذِينَ هُمْ يَرَاوُونَ ﴿٦﴾ وَيَمْنَعُونَ
الْمَاعُونَ ﴿٧﴾

მნიშვნელობა: „1. დაინახე იგი, ვინც განკითხვის დღეს სიცრუედ რაცხავა? 2. აი ის, ვინც ობოლს ხელს ჰერავა, 3. და არ მოუწოდება, დააპუროს დარიბი. 4. ვაი, იმ მლოცველება, 5. ისინი, რომელნიც უგულისყუროდ და-
რულებენ ლოცვადა! 6. ისინი, რომელნიც (ლვთისმასახურება) სხვის დასანახად აღავლენენ! 7. და დახმარების ხელის განვ-
დენაზე (ზექათსა და მსგავს მოწყალებებზე) უარს ამბობენ!“

სურა „ყურაში“

ბისმِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
ბისმِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ბისმილ्लაहِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ - რაჰმანიل-
 რაჰმაنیل. ლი იილააფი ყურაიშ.

იილააფი მიმ რიჰლეთექ-შითაა-ი
 ვეს-საიიფ. ცელიელუდუუ რაბე
 ჰაბაზელ ბეიით. ელლეზი ეტელმე-
 ჰუმ მინ ჯუულინ ვე აამენეჰუმ მინ
 ხავფ.

მნიშვნელობა: „1. ყურაშთა
 გვარისა შეთანხმება და კავშირი, 2.
 (ეს არის) ზამთარ-ზაფხულ მოგ-
 ზაურობისას უძათრთხოე-ბის უზრუნველყოფა. 3. დაე, ეთა-
 ყვანონ ამ სახლის (ქააბას) ღმერთს, 4. რომელმაც დაპურა,
 როცა შიოდათ და დაიცვა, როცა ეშინოდათ!“

სურა „ფილი“

ბისმِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
ბისმِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ბისმილ्लაहِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ - რაჰმანიل-
 რაჰმანიل. ელემ თერა ქეიფე ფელ-
 ლე რაბბუქ ბი ეს ჰამაბილ-ფიილ.
 ელემ იეჯდელ ქეიდეჰუმ ფიი
 თედლიილ. ვე ერსელე ლალეიშიმ
 ტაირან ებააბილ. თერმიიშიმ ბი-
 ჰიჯარათინ მინ სიჯვილ. ფე-
 ჯელელეჰუმ ქედესფინ მე'ქულ.

მნიშვნელობა: „1. განა არ
 დაინახე, როგორ მოექცა გამჩენი
 შენი სპილოს პატრონებს? 2. განა
 არ ჰემნა მათი განზრახვა ამაოდ?
 3. და მიუსია მათ ჩიტების ურდოები, 4. რომელთაც დაუშინეს
 გამომწვარი თიხის ქვები 5. და დაამსგავსა (ჰემნა) ისინი ბო-
 განოსგან (ყანის ჭიისაგან)) შექმული ყანის დაფლეთილ ფო-
 თოლს!

لِيَالٍ فِي قُرْبٍ۝ ﴿١﴾ إِلَيْهِمْ رَحْلَةٌ
 الشَّتَاءُ وَالصَّيفُ۝ ﴿٢﴾ فَلَيَعْبُدُوا
 رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ۝ ﴿٣﴾ الَّذِي
 أطْعَمَهُمْ مِّنْ جُوْمٍ وَآمَنَهُمْ
 مِّنْ خَوْفٍ۝ ﴿٤﴾

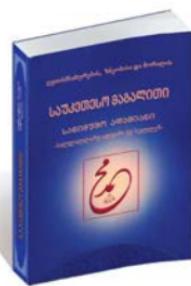
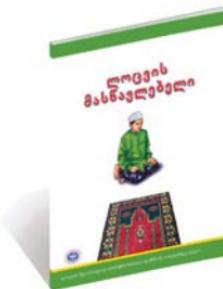
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْمُ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ
 بِأَصْحَابِ الْفَيلِ۝ ﴿١﴾ الْمُ يَجْعَلُ
 كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ۝ ﴿٢﴾
 وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طِيرًا أَبَابِيلَ۝
 تَرْمِيهِمْ بِحَجَارَةٍ مِّنْ سِجِيلٍ۝ ﴿٤﴾
 فَجَعَلَهُمْ كَعْصَفَ مَأْكُولٍ۝ ﴿٥﴾

სარჩევი

მოკლე კითხვები და პასუხები რწმენის შესახებ.....	5
32 ფარძი	7
მცირე განპანვა „აბდესი“ ვუდუ	11
თეიემმუმი	18
დიდი განპანვა (ღუსლი).....	20
ლოცვისადმი მოწოდება „ეზანი“	23
ლოცვა.....	25
ისლამისკენ მიმავალი გზა.....	56
ალლაჰის რწმენა.....	58
ანგელოზების რწმენა.....	63
წმინდა წიგნების რწმენა.....	65
შუამავლების რწმენა.....	67
განკითხვის დღის რწმენა	68
ბედისწერის რწმენა.....	72
სიკეთისა და ბოროტების წინასწარ განზრახულობის რწმენა....	74
მოკლე სურეები და ვედრებები	76

შეისწავლე მეტი, შენი ჩრდენის შესახებ!

წიგნებისა და ჟურნალის ელექტრონული ვერსია (PDF) შეგიძლიათ უფასოდ
გადმოწეროთ ბმულიდან: www.islamicpublishing.org თუ გაქვთ შეკითხვები,
მოგვწერეთ facebook გვერდზე, „საქართველოს ახალგაზრდებზე დამარჯის ასოციაცია“ - გიპასუხებთ.

ან გვენიოთ შემდეგ მისამართზე:

ქ. ბათუმი, ხახულის I შესახვევი №1 // ტელ: (00995) 593 73 58 93